

Biuletyn Informacyjny

AKADEMII ROLNICZEJ

im. Hugona Kołłątaja

Numer 2(45) kwiecień 2006

ISSN 1425-2015

Doktorat honoris causa profesora Stanisława Urbana

Kraków 2006

Nadanie tytułu doktora
honoris causa
Akademii Rolniczej w Krakowie
profesorowi zwyczajnemu
Stanisławowi Urbanowi

Drodzy Czytelnicy,

W dniu 12 kwietnia br. odbyło się uroczyste otwarcie Dworku Akademii Rolniczej w Krakowie znajdującego się na terenie Stacji Doświadczalnej w Mydlnikach. Odrestaurowany Dworek poświęcił proboszcz Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Mydlnikach ks. Jan Rajda, a przecięcia wstęgi dokonali były rektor AR prof. Zbigniew Ślipek oraz JM Rektor prof. Janusz Żmija. Pracownicy uczelni i zaproszeni goście wysłuchali krótkiej prelekcji nt. historii i planów związanych z prezentowanym obiektem (o historii Dworku w Mydlnikach na str. 10).

SPIS TREŚCI

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa prof. dr hab. Stanisławowi Urbanowi	2
Zmiany i nowe regulacje w zakresie finansowania projektów badawczych	8
Dworek Akademii Rolniczej w Mydlnikach	10
Nominacje profesorskie	11
Konferencje, seminaria, zjazdy	13
Z prac komisjach senackich	16
Z prac Senatu	17
Kronika	18
Zapowiedzi	22

Redakcja

Prof. dr hab. Zbigniew Staliński
– Redaktor Naczelny

Mgr inż. Małgorzata Przybyło-Micek

Adres redakcji

Biuro Promocji
Akademii Rolniczej w Krakowie
Al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel.: (+48) 12 662-43-96
fax: (+48) 12 633-62-45
e-mail: bprom@ar.krakow.pl

Wydawca

Akademia Rolnicza w Krakowie

Fotografie

Andrzej Owsiański
Gabriel Wojcieszek
Adam Mróz
Małgorzata Przybyło-Micek
Izabella Jachimczyk

Foto na okładce:

Nadanie tytułu doktora honoris causa
Akademii Rolniczej w Krakowie
profesorowi zwyczajnemu
Stanisławowi Urbanowi

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów i zmian
redakcyjnych w nadesłanych tekstach.

**Biuletyn Informacyjny jest
dostępny w wersji internetowej
na stronach
Akademii Rolniczej:
www.ar.krakow.pl**

Skład, łamanie, druk:
DRUKMAR
ul. Rzemieślnicza 10
32-080 Zabierzów

DOKTORAT HONORIS CAUSA PROF. DR. HAB. STANISŁAWA URBANA

Uroczystość wręczenia doktoratu honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie prof. Stanisławowi Urbanowi z Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu odbyła się w Centrum Kongresowym w dniu 17 marca 2006 roku.

LAUDACJA

WYGŁOSZONA PRZEZ PROMOTORA
PROF. ZW. DR. HAB. JANA SIEKIERSKIEGO

Magnificencjo, Wysoki Senacie i Rado,
Szanowni Goście!

Prawo nadawania doktoratu honorowego należy do chlubnej tradycji Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Godność tą otrzymywali wybitni naukowcy, mężowie stanu, przedstawiciele życia społeczno-gospodarczego i politycy w dowód uznania ich osiągnięć i zasług.

Rada Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego powierzyła mi wielce zaszczytną funkcję promotora w przewodzie do nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi zw. dr hab. STANISŁAWOWI URBANOWI – ekonomistcie będącemu nie tylko wybitnym uczonym i nauczycielem akademickim, ale również praktykiem, który pełnił odpowiedzialne funkcje w gospodarce rolno-żywnościowej.

Nadanie tego szczególnego wyróżnienia profesorowi zw. dr hab. St. Urbanowi z inicjatywy Wydziału i mocy Uchwały Senatu Uczelni z dnia 23 grudnia 2005 r. stanowi dla naszej społeczności akademickiej doniosłe wydarzenie i radosną uroczystość.

Dla promotora natomiast będzie niezwykle trudnym zadaniem przedstawienie – w bardzo krótkim czasie – działalności i osiągnięć Profesora w okresie 40 lat pracy naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej, a także na niwie społeczno-gospodarczej.

Wcześniej jednak – zgodnie z przyjętą procedurą – dorobek i osiągnięcia Kandydata do tytułu naukowego pozytywnie ocenili powołani przez naszą Radę Wydziału – wybitni uczeni o najwyższych kompetencjach w dziedzinie, która jest Jego domeną w osobach prof. zw. dr hab. Andrzeja Czyżewskiego z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu

i prof. zw. dr hab. Bogdana Klepackiego z SGGW w Warszawie. Ich wnikliwe i wszechstronne opinie umocniły przekonanie o słuszności naszych starań i przedsięwzięć w tym zakresie.

Aktem nadania Panu profesorowi St. Urbanowi tytułu doktora honoris causa, nasza Akademia zyskuje więc pełnoprawnego Jej członka z którego jesteśmy dumni i którym możemy się szczycić.

Profesor St. Urban urodził się w 1943 r. w Kosinio (powiat Łańcut). Studia ukończył na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu. Po studiach rozpoczął pracę w tej Uczelni jako asystent w Katedrze Hodowli Roślin i Nasiennictwa, a następnie w Rolniczym Zakładzie Doswiadczalnym w Targoszynie. W latach 1970–1972 był zastępcą dyrektora Państwowego Ośrodka Hodowli Zwierząt Zarodkowych w Chojnowie. Po uzyskaniu w 1972 r. stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych na Wydziale Gospodarki Narodowej WSE we Wrocławiu zostaje kierownikiem Stacji Badawczej Instytutu Ekonomiki Rolnej w Warszawie z siedzibą we Wrocławiu. Później na pewien czas wiąże swoje życie zawodowe z przemysłem cukrowniczym, aby w bardzo krótkim odstępie czasu, bo już w 1978 r. uzyskać stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ekonomiki rolnictwa w Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Pozwala Mu to na stałe podjęcie pracy w Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu na stanowisku docenta w 1980 r.

Z dniem 1 IV 1988 r. uzyskuje tytuł profesora nauk ekonomicznych, a w 1996 roku zostaje powołany na stanowisko profesora zwyczajnego w tej samej Uczelni.

Z przejściem do pracy na Akademię Ekonomiczną we Wrocławiu profesor St. Urban obejmuje różne funkcje kierownicze, a mianowicie: w 1988 r. zostaje kierownikiem katedry Ekonomiki i Organizacji Obrotu Rolnego. Po utworzeniu większych katedr w 1993 r. obejmuje kierownictwo Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarki

Żywnościowej, wchodzącej obecnie w skład Instytutu Nauk Ekonomicznych, którym kieruje jako dyrektor od 2002 r.

Prof. St. Urban w latach 1984–1990 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Inżynierii i Ekonomicznego Przemysłu, a w 1996 r. zostaje pełnomocnikiem Rektora Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. ds. studiów zaocznych w Brzegu. W latach 1987–1991 kieruje Studium Podyplomowym Organizacji i Zarządzania w jednostkach Spółdzielczych. Jest członkiem Senatu AE we Wrocławiu.

W 1995 r. rozpoczyna pracę także w Wałbrzyskiej Wyższej Szkole Zarządzania i Przedsiębiorczości, gdzie kieruje Zakładem Nauki o Przedsiębiorstwie.

Przedstawiając dorobek naukowy Profesora pragnę w pierwszych słowach wyrazić wielkie uznanie dla Jego dokonań w zakresie badań. Podczas 40-letniej pracy prof. St. Urban opublikował ponad 600 opracowań w tym 403 jako oryginalne prace twórczo, a także 6 monografii, 17 podręczników, 153 publikacje popularno-naukowe i 23 redakcje ogłoszonych prac zbiorowych. Ponadto przygotował 86 referatów naukowych, wygłoszonych na konferencjach krajowych i międzynarodowych, ponad 500 opracowań studialnych i ekspertyz, m.in. dotyczących wynalazczości, restrukturyzacji i prywatyzacji państwowych gospodarstw rolnych. Równocześnie od wielu lat utrzymuje bliskie kontakty poprzez staże, wykłady, współpracę naukową z uczelniami i instytutami w Niemczech, Szwajcarii, Szwecji, Francji, Czechach, Słowacji, Ukrainie i Białorusi.

W **pierwszym okresie** swej pracy naukowej zainteresowania profesora St. Urbana koncentrowały się na postępie rolniczym, pracując w Rolniczym Rejonowym Zakładzie Doświadczalnym w Targoszynie, co zaowocowało pracą doktorską pt. „Zakres i ekonomiczne skutki postępu w rolnictwie”. Wraz z przejściem do pracy we Wrocławskiej Stacji Badawczej Instytutu Ekonomiki Rolnej. Jego badania kontynuowane były w zakresie ekonomiki mechanizacji rolnictwa, a ściślej biorąc skupiały się na kwestii eksploatacji maszyn, co znajdzie odzwierciedlenie w pracy habilitacyjnej pt. „Ekonomiczno-organizacyjne problemy eksploatacji maszyn w grupach użytkowników maszyn rolniczych”, za którą otrzymał indywidualną Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ten wątek badań zostaje później rozszerzony o zagadnienia ekonomiczno-organizacyjne wynalazczości w rolnictwie a ich wyniki znalazły się w książce pt. „Wynalazczość w rolnictwie” wydanej w 1984 roku.

W **drugim okresie**, gdy Profesor podejmuje pracę w przemyśle cukrowniczym na stanowisku głównego specjalisty ds. badawczo-rozwojowych Cukrowni Dolnośląskich i zastępcy dyrektora Branżowego Ośrodka Informatyki i Organizacji Pracy Przemysłu Cukrowniczego, Jego badania koncentrowały się na

zagadnieniach kooperacji przemysłu spożywczego z rolnictwem, ekonomiki i organizacji bazy surowcowej przemysłu spożywczego oraz obrocie rolnym. Stąd tak cenne i ważne dla praktyki prace naukowe jak „Ocena rozwoju Zakładów Tłuszczowych Kruszwica S.A.”, czy też książka pt. „Ekonomika i organizacja handlu żywnością”. Przypada to na czas kierowania Katedrą Ekonomiki i Organizacji Obrotu Rolnego w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

W **trzecim okresie** Profesor podejmuje nowe wyzwania badawcze związane z transformacją systemową polskiej gospodarki. Skierowuje swoje badania w największym stopniu na zagadnienia rozwoju agrobiznesu, przedsiębiorczości i marketingu na rynkach rolno-spożywczych. Ten okres pracy naukowej należy zaliczyć do szczególnie aktywnego zaangażowania Profesora w proces badawczy, co wiąże się bezpośrednio z kierowaniem Katedrą Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.

Wymiernym efektem tych zainteresowań jest podręcznik „Marketing produktów spożywczych” (4 wydania). Warto tutaj nadmienić, że Profesor kieruje na swej Uczelni wieloletnim tematem badawczym pt. „Marketing produktów spożywczych”, w obrębie którego prowadzone są prace studialne dotyczące także agrobiznesu. A zatem problemy rozwoju agrobiznesu w Polsce znalazły się w szerokim froncie badań Profesora, a następnie w publikacjach i zwartych wydawnictwach, do których należą:

- Agrobiznes szansą rozwoju wsi i rolnictwa, obszerne opracowanie zamieszczone w „Postępie Nauk Rolniczych”, jako redaktor i współautor,
- Materiały na V Kongres Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, jako redaktor i współautor, w związku z jego organizacją przez Katedrę Profesora w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu w 1998 roku,
- Materiały na konferencje naukowe, jako redaktor i współautor, poświęcone tematycznie agrobiznesowi, w związku z organizowanymi przez Profesora corocznie od 2000 roku konferencjami w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, integrującymi środowiska naukowe ekonomistów rolnych z całego kraju.

Wreszcie badania i prace z zakresu przedsiębiorczości m.in. wydany podręcznik pt. „Zarządzanie małą firmą – jak zostać przedsiębiorcą”, a także jako redaktor i współautor monografii pt. „Przedsiębiorczość i marketing szansą rozwoju obszarów wiejskich”, opublikowanej w 2004 roku.

W każdym z omówionych skrótowo obszarów badawczych, Profesor przyczynił się do znakomitego poszerzenia wiedzy naukowej. Jednakże aktywno, wielostronne zainteresowania problemami rozwoju i funkcjonowania agrobiznesu w Polsce wydają się szczególnie doniosłe i wartościowe w jego dorobku naukowym. Dlatego można

profesora St. Urbana zaliczyć do najwybitniejszych naukowych autorytetów w tej dziedzinie, przyczyniających się do twórczego rozwoju dyscypliny naukowej „Ekonomika agrobiznesu”. Należy w tym miejscu zauważyć, że Profesor już od 1999 jest roku aktywnym członkiem Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN, ale także innych organizacji jak: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego. Oddzielnym obszarem Jego zainteresowań są prace metodologiczne i dotyczące doskonalenia procesu dydaktycznego, co ściśle łączy się z wieloletnią działalnością dydaktyczno-wychowawczą.

W tym miejscu należy podkreślić, że prof. St. Urban jest zaliczany do wysokiej klasy nauczycieli akademickich i wychowawców młodzieży. Swoją wiedzę i doświadczenie przekazują studentom poprzez różne formy zajęć dydaktycznych. Wysoko sobie ceni z tego tytułu wyróżnienia, również ze strony studentów za życzliwe podejście i wysokie umiejętności pedagogiczne. Dotychczas wypromował ok. 800 magistrów, inżynierów i licencjatów.

Dla realizacji celów i zadań dydaktycznych Profesor przygotował 17 podręczników, w tym 6 wydań bardzo cenionego przez studentów poradnika „Jak napisać dobrą pracę magisterską”. Warto również nadmienić, że był często zapraszany z wykładami na Uczelni zagraniczo w Niemczech, Szwecji i Białorusi.

Profesor St. Urban posiada bardzo duże zasługi w zakresie kadry naukowej. Dotychczas wypromował 13 doktorów nauk ekonomicznych. Był recenzentem 25 prac doktorskich i 19 habilitacji oraz wykonał 10 recenzji wydawniczych rozpraw habilitacyjnych. Opracował recenzje 7 wniosków o stanowisko profesora nadzwyczajnego, 9 wniosków o tytuł profesora i 8 wniosków o stanowisko profesora zwyczajnego. Wykonał też wiele opinii przewodów habilitacyjnych i profesorskich dla CKK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, a także recenzji wydawniczych w tym 22 książek i 365 artykułów naukowych. Recenzował wiele projektów i opracowań dla KBN, a także wielu prac na potrzeby praktyki gospodarczej.

Liczne są związki Profesora z Akademią Rolniczą im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Jego pierwsze osobiste kontakty odnosiły się do profesorów Józefa Martyny, Ryszarda Gąski i Rudolfa Michałka. Później w coraz większym stopniu z pracownikami katedr ekonomicznych w związku z organizowanymi konferencjami i bezpośrednią współpracą naukową. Wyraża się wymianą doświadczeń i konsultacjami, głównie w zakresie merytorycznym i metodologicznym badań naukowych. Profesor był też recenzentem wielu wniosków awansowych pracowników katedr ekonomicznych. Wielokrotnie wykonywał recenzje wydawnicze ich prac naukowych.

Za aktywną i długoletnią współpracę, z okazji 50-lecia Uczelni – otrzymał Medal „Zasłużony dla Akademii Rolniczej w Krakowie”.

Przedstawione osiągnięcia i fakty z życiorysu profesora St. Urbana nakreślają Jego sylwetkę jako naukowca nieprzeciętnego, bogatego w wiedzę i doświadczenie oraz umiejętności zdobyte na kierowniczych stanowiskach w przedsiębiorstwach rolnych i przemysłu spożywczego, wysoce cenionego dydaktyka i wspaniałego wychowawcy młodzieży, człowieka o ogromnej pracowitości, którego postać i osiągnięcia spełniają kryteria stawiane kandydatom do najwyższej godności, jaką uczelnia nasza nadać może.

Profesor St. Urban wyróżniając się wiedzą, aktywnością i kompetencjami, jest uznawany w środowisku naukowym jako uczonec o wielkich osiągnięciach i zasługach a jako człowiek o wielu zaletach godnych naśladowania.

Uczestnicząc w życiu publicznym, był wybrany posłem na Sejm IX Kadencji. Aktualnie udziela się w licznych przedsięwzięciach charytatywnych.

Jego osiągnięcia naukowe, zawodowe i społeczne znalazły potwierdzenie w uhonorowaniu odznaczeniami państwowymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, a także Złotą Odznaką Związku Nauczycielstwa Polskiego.

WYKŁAD DOKTORA HONORIS CAUSA AKADEMII ROLNICZEJ W KRAKOWIE PROF. DR. HAB. STANISŁAWA URBANA

Magnificencjo, Dostojny Panie Rektorze,
Wielce Szanowny Senacie Akademii Rolniczej
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie,
Wielce Szanowny Panie Dziekanie,
Prześwietna Rado Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego,
Wysokie Rady,
Dostojni Profesorowie,
Szanowne Panie, Szanowni Panowie,
Drodzy Studenci!

Serdecznie dziękuję za zaszczytny tytuł, jakim Prześwietny Senat Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie mnie obdarzył. Jestem bardzo wzruszony faktem, że nadano mi najwyższy tytuł naukowy doktora honoris causa. W okresie 40 lat pracy zawodowej jest to największe wyróżnienie, jakiego dostąpiłem. Cieszy mnie szczególnie fakt, że tytuł ten otrzymałem na wielce zasłużonej Akademii Rolniczej w Krakowie, która swój rodowód wywodzi od Uniwersytetu Jagiellońskiego – matki wszystkich polskich uniwersytetów.

Słowa podziękowania kieruję do JM Rektora prof. Janusza Żmiji i Dziekana Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego prof. Teofila Łabzy. Dziękuję mojemu laudatorowi

prof. Janowi Siekierskiemu. Dziękuję też moim recenzentom – prof. Andrzejowi Czyżewskiemu z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu i prof. Bogdanowi Klepackiemu ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Również pragnę podziękować pracownikom Akademii Rolniczej w Krakowie za przygotowanie dzisiejszej uroczystości.

Przy okazji tej doniosłej uroczystości wyrażam wdzięczność swoim rodzicom za dar życia i wychowanie. Podziękowania i wyrazy wdzięczności oraz szacunku kieruję do moich nauczycieli na wszystkich etapach mojej edukacji i kariery naukowej.

Dziękuję też moim przełożonym i współpracownikom, zwłaszcza z Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, w której pracuję nieprzerwanie już 28-ty rok i w której uzyskałem tytuł profesora oraz zaszczytne stanowiska naukowe. Bez życzliwej pomocy wyrażającej się w różnej formie, trudno byłoby zrealizować wiele inicjatyw i opracować liczne prace naukowe.

Sz szczególnie serdecznie dziękuję mojej żonie Celinie, która od 39 lat wspiera mnie w pracy naukowej oraz w pokonywaniu codziennych trudów życia.

Wielce Szanowni Słuchacze!

W mojej pracy naukowej i dorobku publikacyjnym sporo uwagi poświęciłem problemom postępu rolniczego i wynalazczości.

Postęp rolniczy to zmiany techniczne, biologiczne, organizacyjne lub ekonomiczne w przebiegu procesów produkcji rolniczej, mające na celu osiągnięcie przez producenta korzyści o charakterze ekonomicznym, organizacyjnym lub innym. Postęp w agrobiznesie wg. prof. Bogdana Wawrzyniaka oznacza sumaryczne zmiany w agrobiznesie, w wyniku wprowadzenia których, wytwarzanie dóbr materialnych i usług staje się bardziej efektywne (tańsze), organizacja i zarządzanie bardziej sprawne, a stosunki społeczne powszechniej akceptowane.

Do najczęściej wymienianych rodzajów postępu rolniczego należą: postęp biologiczny, postęp techniczny i postęp organizacyjny. Ponadto w teorii i praktyce wyróżnia się postęp technologiczny oraz postęp społeczno-ekonomiczny.

W gospodarce rolnej postęp odnosi się głównie do trzech podstawowych dziedzin nauki, jakimi są: ekonomia a w szczególności zarządzanie i organizacja produkcji oraz pracy, technika i technologia a także biologia, której elementami składowymi są genetyka, biotechnologia i biochemia.

Postęp biologiczny polega na doskonaleniu roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich oraz zwiększaniu liczby gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotem produkcji rolnej. W ramach postępu biologicznego znaczne osiągnięcia zanotowaliśmy w hodowli roślin i zwierząt. Powstało wiele cennych odmian roślin uprawnych i nowych ras zwierząt.

Wprowadzono do uprawy nowe rośliny. W Polsce wyhodowano pszenżyto o wysokiej wartości użytkowej. W prace nad pszenżytem obok jego głównego twórcy prof. Tadeusza Wołoskiego duży wkład wniósł też prof. Tadeusz Ruebenbauer z zespołem współpracowników, wieloletni rektor tutejszej Akademii Rolniczej. Osiągnięto istotny postęp w jakości produktów roślinnych. Polska jest znanym w świecie producentem owoców, warzyw, grzybów jadalnych i ziół.

Nastąpił też postęp w produkcji zwierzęcej. Osiągnięto istotną poprawę jakości pogłowia zwierząt gospodarskich a przede wszystkim ich produktywności. Szczególnie wyraźny jest wzrost młeczności krów i poprawa jakości mleka. Poprawiła się też mięsność zwierząt rzeźnych. Jednocześnie prowadzona jest hodowla zachowawcza tradycyjnych polskich ras zwierząt. Polska hodowla koni należy do czołówki światowej. Duży postęp osiągnięto też w hodowli drobiu i ryb słodkowodnych.

Postęp techniczny polega na zastosowaniu w rolnictwie odkryć naukowych, wynalazków i innowacji technicznych oraz organizacyjno-technicznych, powodujących obniżenie kosztów produkcji własnych lub społecznych (np. w zakresie ochrony środowiska), albo poprawę jakości produktu czy tworzenie nowego produktu, lepiej zaspokajającego potrzeby nabywców.

Najczęściej postęp techniczny w rolnictwie dotyczy inwestowania w maszyny i urządzenia rolnicze oraz ich modernizację, a także w budownictwo gospodarskie i mieszkaniowe w celu budowy nowych oraz rozbudowy lub modernizacji istniejących już zabudowań. Postęp techniczny obejmuje głównie środki produkcji pochodzenia przemysłowego.

Wyróżnia się następujące rodzaje postępu technicznego w rolnictwie: energetyczny, mechaniczny, chemiczny, budowlany, inżynieryjno-wodny i cybernetyczno-elektroniczny.

Postęp energetyczny polega na wykorzystaniu nowych źródeł i nośników energii w celu wzrostu wydajności pracy, obniżenia jej uciążliwości dla środowiska, substytucji kosztowniejszych form energii przez tańsze, a także zastępowaniu źródeł energii nieodnawialnej przez odnawialne itp. W ramach tego postępu dokonano elektryfikacji wsi i gospodarstw domowych. Zmniejszyło się na wsi zużycie węgla kamiennego i brunatnego. Wielokrotnie wzrosło zużycie energii elektrycznej, paliw gazowych i ciekłych. Obecnie obserwujemy wzrost zainteresowania surowcami energetycznymi odnawialnymi, w tym takimi tradycyjnymi surowcami opalowymi jak drewno i słoma. Wiąże się to z ogólnymi tendencjami do ekologizacji gospodarki, w tym zwłaszcza energetyki.

Postęp mechaniczny dotyczy złożonych narzędzi pracy i ma na celu zwiększenie wydajności pracy, zmniejszenie jej uciążliwości, jednoczesne wykonywanie wielu czynności i automatyzację by zwiększyć wydajność

pracy, osiągnąć wzrost produkcji, obniżyć nakłady pracy żywej przez zastąpienie jej pracą uprzedmiotowioną.

Postęp mechanizacyjny dokonany w polskim rolnictwie dotyczy głównie mechanizacji produkcji roślinnej. Żywa siła pociągowa została zastąpiona przez ciągniki. Większość prac wykonywanych dotychczas ręcznie przejęły maszyny rolnicze nowej generacji. Symbolem dokonanego postępu jest przejście przy zbiorze zbóż od sierpa przez kosę, żniwiarkę konną, snopowiązałkę do kombajnu zbożowego nowej generacji. Podobny postęp dokonał się w przypadku transportu rolniczego.

Również znaczny postęp nastąpił w mechanizacji produkcji zwierzęcej, zwłaszcza wielkostadnej. Proces mechanizacji objął takie prace jak przygotowanie i zadawanie pasz, udój mleka i usuwanie obornika. Ale obsługa zwierząt trudniej poddaje się mechanizacji.

Postęp chemiczny polega na stosowaniu chemicznych środków produkcji, w tym środków chemicznych ochrony roślin, nawozów mineralnych, dodatków paszowych czy lekarstw weterynaryjnych, w celu zwiększenia produkcji roślinnej i zwierzęcej czy poprawy jakości produktów.

Postęp chemiczny w produkcji roślinnej w przeszłości mierzono wg ilościowego zużycia na 1 ha. Obecnie uwzględnia się problemy ekologii i postulat umiarkowanego stosowania produktów chemii, zwłaszcza aktywnych biologicznie.

W przypadku środków ochrony roślin ich zużycie wynoszące w 1989r. 1,4 kg substancji aktywnej na 1 ha gruntów ornych i sadów zmniejszyło się do 0,36 kg w 1991 r., by potem rosnać do 0,7 kg w 2005 r. Zużycie nawozów mineralnych w NPK wynoszące w roku 1988/89 średnio 195,5 kg/1 ha użytków rolnych zmniejszyło się w 1991/92 r. do 62,1 kg, by wzrosnąć w roku 2004/05 do 99,0 kg/1 ha U. R.

Postęp budowlany polega na inwestowaniu w nowe budynki, zwłaszcza gospodarskie, czy w modernizację i remonty budynków istniejących w celu poprawy warunków zoohigienicznych, dostosowania do skali produkcji czy zastosowania mechanizacji. Celem tego postępu jest poprawa zdrowotności zwierząt gospodarskich i ich produktywności oraz warunków pracy, zwiększenie wydajności pracy, poprawa jakości produktów, zastosowanie nowych technologii i materiałów budowlanych a także zmniejszenie zużycia energii.

Realizowany postęp budowlany to przede wszystkim zmiana materiałów budowlanych i technologii budowlanych. Żelazobeton zastąpiły materiały ceramiczne. Spowodowały one istotną poprawę warunków zoohigienicznych w budynkach inwentarskich. Nastąpiła też mechanizacja obsługi inwentarza żywego oraz poprawa w zakresie wyposażenia w instalacje. Rozbudowie uległa infrastruktura techniczna wsi.

Postęp w zakresie inżynierii wodnej polega na poprawie stosunku ziemi i wody jako środków produkcji

w celu poprawy sprawności i żyzności gleby, zaopatrzenia w wodę, zapewnienia odpowiedniej jej jakości. Jego celem jest osiągnięcie pożądanej produktywności ziemi, ułatwienie mechanizacji prac polowych, rozszerzenie powierzchni użytków rolnych, zapewnienie warunków realizacji produkcji zwierzęcej i odpowiednich warunków sanitarnych. Osiągnięcia w ramach tego postępu to melioracje wodne użytków rolnych i leśnych, regulacje rzek i cieków wodnych, budowa zbiorników retencyjnych, a także nawadnianie użytków rolnych. Niewątpliwie największym osiągnięciem w tym zakresie jest zwodociągowanie wsi i budowa oczyszczalni ścieków.

Postęp cybernetyczno-elektroniczny wykorzystuje naukę jako siłę produkcyjną w celu przyspieszenia postępu naukowo-technicznego. Występuje głównie w postaci informatyki i automatyzacji. Jego efektem jest szerokie stosowanie informatyki w firmach agrobiznesu. Również automatyzacja wkroczyła do gospodarstw rolnych i innych segmentów agrobiznesu, w tym zwłaszcza do przemysłu spożywczego. Przykłady zastosowania automatyzacji w rolnictwie dotyczą zwłaszcza ogrodnictwa szklarniowego, chowu bydła mlecznego, tuczu trzody chlewnej i drobiu.

Postęp organizacyjny dotyczy organizacji i zarządzania w gospodarstwach rolnych, analizy rynku, konkurencyjności oferowanych produktów, marketingu i analizy finansowej. Jego elementami są też zmiany w sposobie kierowania gospodarstwem i optymalnego wykorzystania zasobów pracy a także organizowania procesów produkcji i pracy w sposób zapewniający ich wysoką efektywność. Przykładem tej formy postępu rolniczego jest specjalizacja w określonym kierunku produkcji, zmiany w organizacji produkcji roślinnej i zwierzęcej, oraz jej strukturze, powiększanie powierzchni i skali produkcji gospodarstwa rolnego. Również postęp organizacyjny może dotyczyć zewnętrznego otoczenia gospodarstwa rolnego np. udziału w zespołach produkcyjnych czy grupach marketingowych, kontaktów rynkowych oraz organizacji sprzedaży produktów rolnych i zaopatrzenia w środki produkcji. Jego celem jest dostosowanie organizacji produkcji i pracy do zasobów gospodarstwa, by uzyskać właściwa proporcje czynników produkcji, a także zmniejszenie kosztów.

Postęp technologiczny polega na stosowaniu nowych technologii produkcji rolnej. Jego celem jest poprawa relacji nakładów i wyników, natomiast efekty dotyczą produkcji rolnej, poprawy jakości produktów, zmniejszania nakładów i podniesienia efektywności. Ten rodzaj postępu najwyższy poziom osiągnął w specjalistycznych działach produkcji rolnej. Ale istotne zmiany zaistniały niemal we wszystkich technologiach stosowanych w polskim rolnictwie.

Postęp społeczno-ekonomiczny stanowi sumaryczny efekt cząstkowych efektów poszczególnych rodzajów postępu rolniczego. Przejawia się w poprawie wyników

ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz sytuacji ekonomicznej i socjalnej rolników i ich rodzin. Ważne jest, by rachunek efektów postępu był poprawny. Szczególnie trudne jest ocenienie efektów społecznych o niewymiernym charakterze.

Analizując stan pozarolniczych agregatów agrobiznesu należy stwierdzić, że w ostatnich latach największy postęp nastąpił w przemyśle spożywczym. Stąd bierze się szybki wzrost eksportu, głównie na wymagający rynek Unii Europejskiej, a także radykalna poprawa bilansu płatniczego handlu zagranicznego rolno – spożywczego (saldo: rok 1996 -1242,5 mln USD, rok 2004 + 835,7 mln EUR tj. + 1037,1 mln USD).

Postęp rolniczy jaki dokonał się w Polsce w okresie powojennym jest bezsporny. W postępie tym uczestniczyła też myśl ekonomiczno-rolnicza. Postęp powodował zmiany we wzajemnym stosunku ziemi, kapitału i pracy, które angielski uczonec Adam Smith uznał za podstawowe czynniki produkcji.

Twórcą postępu rolniczego jest człowiek. Potwierdza to poglądy głoszone przez Smith'a o wiodącej roli pracy ludzkiej w procesie produkcji i kształtowaniu wyników produkcyjnych oraz zysku. To właśnie intelekt człowieka powoduje, że rośnie znaczenie pracy, zwłaszcza w postaci rozwiązań twórczych składających się na postęp, maleje natomiast znaczenie ziemi i kapitału. Postęp rolniczy przynosi znaczne efekty ekonomiczne i społeczne.

Problemy postępu rolniczego w swoich założeniach uwzględniały różne koncepcje ekonomiczno-rolnicze wykorzystywane w polityce rolnej Polski.

Pierwszą taką koncepcją było agrominimum. Została ona wprowadzona jako obowiązująca prawnie uchwałą Rady Ministrów w 1963 r. Określono w niej osiem zadań, które mogły uzupełniać władze wojewódzkie. Niektóre gminy i wsie przyjmowały zadania dostosowane do warunków danego regionu.

Zadania uwzględnione w uchwale to:

1. uprawianie całego posiadanego lub użytkowanego arealu ziemi,
2. systematyczna wymiana ziarna siewnego zbóż i sadzeniaków w rotacji ustalonej w gminnym planie nasiennym,
3. poprawne i terminowe wykonywanie podorywek po sprzęcie zbóż,
4. prawidłowe stosowanie nawozów mineralnych i wapnowanie pól,
5. wykonywanie wszystkich zabiegów agrotechnicznych na łąkach i pastwiskach,
6. pełne zachowanie warunków zoohigienicznych w budynkach inwentarskich,
7. obsianie określonego procentu gruntów poplonami ozimymi na paszę,
8. prowadzenie terminowej i systematycznej walki ze szkodnikami i chorobami roślin.

Wykonanie zadań oceniano metodą punktową, co dokumentowano wpisami do księgi znajdującej się u sołtysa.

Koncepcja agrominimum wprowadzana była przez nakazy administracyjne, co budziło sprzeciw rolników. Występowały też braki środków do produkcji rolnej, co czyniło ją nierealną. Ponadto w praktyce koncentrowano się na wskaźnikach ilościowych, pomijając problem racjonalności i efektywności. Ale zwrócono też uwagę na postęp rolniczy i przyspieszono jego wdrażanie.

Inną koncepcją dotyczącą produkcji zwierzęcej, realizowaną w latach 70-tych była budowa farm przemysłowych. Lokalizowano je głównie w przedsiębiorstwach rolnych państwowych, ale też w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych i gospodarstwach spółdzielni kółek rolniczych. Rozwiązanie to wynikało z małej podaży produktów, a także z preferowania tzw. rolnictwa uspołecznionego. Złe warunki zoohigieniczne w budynkach inwentarskich takich farm oraz problemy ekologiczne spowodowały zaniechanie tej koncepcji. Większość farm przemysłowych nie przetrwała do dzisiejszych czasów, zaś istniejące nadal znacznie ograniczyły produkcję i przeszły kosztowne modernizacje. Wyniesione z nich doświadczenia przyspieszyły postęp budowlany i mechanizacyjny w produkcji zwierzęcej.

W latach siedemdziesiątych XX w. realizowano program specjalizacji rolnictwa. Gospodarstwa specjalistyczne były zobowiązane do ograniczenia się do wytwarzania jednego lub dwóch produktów towarowych w stosunkowo dużej skali lub do realizacji pewnego fragmentu procesu wytwarzania określonego produktu. Gospodarstwa specjalistyczne korzystały z pomocy państwa, w tym z umorzeń części kredytów inwestycyjnych zaciąganych w związku ze specjalizacją. Duża część z tych gospodarstw osiągnęła wysoki poziom produkcji i efektywności gospodarowania. Wiele z nich przetrwało i nadal realizuje działalność produkcyjną.

Zwrócić trzeba uwagę na względność postępu rolniczego. Np. w okresie realizacji agrominimum nie mogłaby zyskać akceptacji uproszczona technologia uprawy roślin, w której nie występuje podorywka. Obecnie uproszczona uprawa jest upowszechniana jako istotny element postępu, zapewniający znaczne oszczędności pracy i energii, a tym samym wysokie efekty ekonomiczne.

Wymieniono tutaj tylko kilka wybranych koncepcji polityki rolnej, które w swych założeniach uwzględniały postęp.

Obecnie realizowana jest koncepcja wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa, która jest uznawana za obowiązującą w państwach Unii Europejskiej. Zakłada ona harmonijny rozwój wszystkich funkcji realizowanych przez wieś i rolnictwo, a także wszystkich elementów składowych agrobiznesu.

Agrobiznes jako dziedzina aktywności podmiotów gospodarczych obejmuje następujące stery produkcji materialnej i usług:

- wytwarzanie środków produkcji i usług dla rolnictwa oraz przetwórstwa surowców rolniczych;
- wytwarzanie surowców tj. rolnictwo, rybolówstwo i leśnictwo;
- przetwórstwo surowców rolniczych spożywczych i nieżywnościowych;
- marketing produktów rolnych oraz żywnościowych i nieżywnościowych powstałych z surowców rolnych w tym: magazynowanie, uszlachetnianie, sortowanie, pakowanie, sprzedaż hurtową i detaliczną, eksport i import oraz inne jego funkcje.

Występujące w obrębie agrobiznesu trzy agregaty tj. zespoły ekonomiczne: zaopatrzenia, rolnictwa oraz przetwórstwa i obrotu w Polsce są jeszcze słabo z sobą powiązane. Procesy integracyjne w obrębie agrobiznesu są w państwach przemysłowo rozwiniętych znacznie bardziej zaawansowane. Procesy integracyjne będą nasilać się też w polskim agrobiznesie. Rozwijać się będzie zarówno integracja pozioma (np. zespołowe formy gospodarowania) jak i pionowa (np. integracja przemysłu spożywczego z gospodarstwami rolnymi dostarczającymi surowce rolne).

W państwach zachodnich posiadających dobrze rozwinięty agrobiznes coraz częściej usługi traktuje się jako wyodrębnioną sferę o wyraźnie wykształconej specyfice. W Polsce usługi w agrobiznesie mają jeszcze zbyt mały udział i potrzebny jest ich szybki rozwój. Rozwój usług zadecyduje w dużym stopniu o rozwoju społeczno-gospodarczym Polski i likwidacji bezrobocia.

Niewątpliwie potrzebny jest dalszy postęp we wszystkich agregatach agrobiznesu w Polsce. Potrzebę postępu w rolnictwie potwierdza znacznie niższa produktywność rolnictwa w Polsce w porównaniu z państwami Europy Zachodniej. W całym agrobiznesie musi wzrosnąć wydajność pracy. Potrzebne będą bardziej

nowoczesne środki produkcji, zwłaszcza maszyny i narzędzia rolnicze. Polskie rolnictwo potrzebuje modernizacji technicznej. Jednocześnie nasilać się będzie tendencja do ekologiczacji naszego rolnictwa. Poprawy wymaga bilans wodny.

W Polsce szczególnie szybko rozwija się agregat przetwórstwa. Zmieniający się model konsumpcji żywności uwzględnia szybki wzrost spożycia produktów wysoko przetworzonych przemysłowo, co odpowiada tendencjom typowym dla państw wysoko rozwiniętych. Stąd potrzebny jest dalszy postęp w przemyśle rolno-spożywczym oraz udział nauki w rozwoju technologii przetwórstwa żywności. Niezbędne jest przy tym stawianie wysokich wymagań dotyczących zdrowotności żywności i jej ekologiczności.

Rozwój przetwórstwa żywności trzeba wiązać z rozwojem eksportu. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że eksport wysoko przetworzonych produktów spożywczych jest korzystniejszy aniżeli w przypadku surowców rolnych. Również konieczny jest szybki rozwój przetwórstwa przemysłowego surowców rolnych na potrzeby nieżywnościowe np. biopaliwa, materiały budowlane itp.

Oczekiwać należy szybszego postępu w leśnictwie. Powstaną plantacje drzew szybko rosnących na dotychczasowych użytkach rolnych marginalnych. Powstaną też na dużych powierzchniach plantacje roślin energetycznych. Leśnictwo powinno zagospodarować włość obecnych nieużytków i odłogów.

Polski agrobiznes w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej zyskał szansę przyspieszonego rozwoju. Dotyczy to wszystkich elementów składowych agrobiznesu. Rozwój ten będzie mógł nastąpić dzięki postępowi, w którego tworzeniu uczestniczyć będą w coraz szerszym zakresie pracownicy naukowci.

ZMIANY I NOWE REGULACJE W ZAKRESIE FINANSOWANIA PROJEKTÓW BADAWCZYCH

W roku 2005 nastąpiły znaczne zmiany w polityce naukowej kraju, zmierzające do uporządkowania dotychczasowych systemów organizacyjnych oraz zwiększenia i poszerzenia ofert w zakresie badań naukowych ze szczególnym uwzględnieniem wspierania rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

Dla przypomnienia należy wymienić kilka ustaw, których znajomość jest nie tylko obowiązkiem pracowników naukowych, ale umożliwi również lepszą organizację badań w oparciu o ustalone kryteria. Do najważ-

niejszych zaliczyć należy ustawę „Prawo o szkolnictwie wyższym”, zasady finansowania nauki, o działalności innowacyjnej, rozwoju Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA). Zaawansowane są przygotowania do uruchomienia 7. Programu Ramowego UE (2007–2013) oraz uruchomiono Krajowy Program Ramowy obejmujący takie obszary jak: zdrowie, żywność, rolnictwo i biotechnologia, technologie informacyjne i komunikacyjne, nanonauki i nanotechnologie, energia, środowisko i inne.

Optymistycznym akcentem jest informacja, że w przedłożeniu rządowym budżetu na rok 2006 nakłady na naukę wynoszą 3343,0 mln zł, a wykonanie w 2005 roku wyniosło 2822,0 mln zł. Można więc uznać, że jest to realne zwiększenie środków finansowych o ok. 14%. Kwota 3343,0 mln zł odpowiada wskaźnikowi 0,34% PKB. Wartość ta może być podwyższona o dodatkowe, a bardzo realne do uzyskania środki, np. z obsługi długu zagranicznego oraz z funduszy strukturalnych. Wstępne szacunki wskazują, że łącznie ze wszystkich możliwych źródeł publicznych nakłady na naukę osiągną w roku 2006 wskaźnik 0,5% PKB, co w liczbach bezwzględnych może wynieść 4911,0 mln zł.

Należy zatem mieć nadzieję, że niewykorzystana w pełni do tej pory aktywność badawcza znaczącego potencjału pracowników naukowych, w tym naszej Uczelni, da możliwość udziału w rozlicznych formach proponowanych grantów. Jednym z ważnych zadań Senackiej Komisji ds. Nauki w AR w Krakowie jest mobilizacja nauczycieli akademickich do występowania na drodze konkursowej o środki finansowe na realizację programów badawczych proponowanych przez MEIN.

W ofercie grantowej MEIN znajduje się w roku 2006 kilka nowych propozycji. Do nich należą: granty habilitacyjne, rozwojowe oraz zamawiane związane z określonymi platformami badań Krajowego Programu Ramowego.

Na szczególną uwagę zasługują propozycje badań w ramach grantów rozwojowych. Są to projekty badawcze obejmujące prace stosowane i ważne dla gospodarki narodowej.

Winny one mieć wybitny charakter aplikacyjny, a ich celem jest wykonanie zadania badawczego stanowiącego podstawę do zastosowań praktycznych. Oznacza to, że podstawowym kryterium przy ocenie merytorycznej projektu jest znaczenie praktyczne podejmowanej problematyki badawczej i ocena przydatności uzyskanych wyników badań do komercjalizacji. Przy opracowywaniu wniosku należy szczególnie wyeksponować wartość innowacyjną projektu ze wskazaniem nowoczesności proponowanych rozwiązań, gospodarczą lub społeczną użyteczność wyników, możliwość wdrożenia lub przyczynienia się do powstania przedsiębiorstw innowacyjnych lub wzrostu i rozwoju konkurencyjności.

Zo względu na szeroki aspekt badań, do realizacji grantów rozwojowych przystępują najczęściej interdyscyplinarne zespoły badaczy. Dla bardziej funkcjonalnego trybu składania i rozpatrywania wniosków ustalone są dwa terminy przyjmowania wniosków – do 31 maja i 30 listopada.

Do pierwszego konkursu zgłoszono 418 wniosków, z czego tylko 28 wywodzi się z obszaru rolnictwa i nauk przyrodniczych. Aktualnie po wstępnej kwalifikacji i ocenie merytorycznej złożone wnioski są analizowane przez powołany tzw. Panel Recenzentów.

Znaczące środki finansowe ukierunkowano na projekty badawcze zamawiane, które mają największy

wpływ na rozwój społeczny i gospodarczy kraju. Głównym mechanizmem służącym do realizacji tego celu jest przyjęty we wrześniu 2005 roku Krajowy Program Ramowy (KPR) ułatwiający prowadzenie współczesnej polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej Państwa, dostosowanej do europejskich i światowych standardów.

Opracowanie tematów projektów zamawianych oraz warunków ich realizacji Minister Edukacji i Nauki powierzył interdyscyplinarnemu Zespołowi ds. Projektów Badawczych Zamawianych. Zespół, do którego zostałem powołany jako przedstawiciel Rady Nauki, w swoich pracach opiera się przede wszystkim na ustaleniach Krajowego Programu Ramowego i określonych w nim priorytetowych kierunkach badań oraz na założeniach polityki naukowej państwa. Konkursy na realizację projektów zamawianych opracowywanych przez Zespół ogłaszane są przez Ministra publicznie w dzienniku „Rzeczpospolita” oraz na stronach internetowych Ministerstwa.

Jedną z zasad leżących u podstaw Krajowego Programu Ramowego jest prowadzenie dialogu ze środowiskiem naukowym, dlatego też jednostki naukowe mogą nadsyłać swoje uwagi i sugestie tematów. Propozycje tematów powinny mieć formę zwykłego pisma adresowanego do Ministra Edukacji i Nauki i zawierać uzasadnienie tematu, spodziewane wyniki i szacunkowo koszty jego realizacji. Już w październiku 2005 roku ogłoszono pierwsze konkursy w dzienniku „Rzeczpospolita”, a w roku bieżącym przygotowywane są kolejne propozycje tematyczne projektów zamawianych. Interesującym dla nas projektem jest „Zastosowanie współczesnej genomiki funkcjonalnej i bioinformatyki do charakteryzacji i tworzenia modeli procesów biologicznych o istotnym znaczeniu w medycynie i rolnictwie”. Kolejne oferty projektów zamawianych, jak na przykład „Bezpieczeństwo energetyczne kraju”, „Inżynieria procesów ograniczenia emisji oraz utylizacji gazów szkodliwych i ciepłarnianych” czy „Nowe metody i technologie dezodoryzacji w produkcji przemysłowej, rolnej i gospodarce komunalnej są w trakcie procedowania i oceny”.

Władze Uczelni, a szczególnie pani prof. Krystyna Koziec – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą przywiązują dużą wagę do zwiększenia aktywności pracowników naukowych poszczególnych wydziałów w badaniach proponowanych w szerokiej ofercie przez MEIN (granty autorskie, doktorskie, habilitacyjne, rozwojowe, celowe przy współpracy z jednostkami gospodarki narodowej, celowe-zamawiane czy projekty w ramach platform KPR).

Senacka Komisja Nauki przewiduje w swoich planach pracy – obok stałych punktów wynikających ze Statutu Uczelni i Regulaminu Komisji, jak ranking wniosków aparaturowych, ocena działalności statutowej, badań własnych – podejmowanie inicjatyw mogących bardziej zaktywizować społeczność akademicką Uczelni w staraniach o środki finansowe z budżetu MEIN oraz z jednostek

gospodarczych pracujących w sektorze rolnictwa, leśnictwa, hodowli zwierząt, ochrony i inżynierii środowiska i technologii żywności.

Nowe możliwości prawne w zakresie finansowania badań naukowych winny być bardziej wykorzystane przez projektodawców Akademii Rolniczej w Krakowie, a różnorodność projektów badawczych proponowanych przez MEiN stwarza dużą szansę każdemu nauczycielowi

akademickiemu zajmującemu się badaniami teoretycznymi czy o charakterze stosowanym. Niezbędne wydaje się też opracowanie w Uczelni strategii działalności naukowo-badawczej w oparciu o duży dorobek tworzonych przez wiele lat „szkół naukowych” cieszących się piękną tradycją i wysokim uznaniem w kraju i za granicą.

prof. dr hab. Andrzej Libik

DWOREK AKADEMII ROLNICZEJ W MYDLNIKACH

Mydlniki, w których znajdują się tereny i obiekty Akademii Rolniczej w Krakowie mają bardzo długą historię. Pierwsza o nich wzmianka pochodzi z 1226 r. Jako osada były one wówczas własnością zakonu Dominikanów. W XV wieku Mydlniki uzyskały status wsi szlacheckiej. W 1973 r. zostały włączone do Krakowa, jako część dzielnicy Krowodrza.

Dwór w Mydlnikach zlokalizowany przy ul. Balickiej, będący własnością Akademii Rolniczej w Krakowie pochodzi z drugiej połowy XIX wieku. W 1903 r. dwór wraz z przynależnym do niego majątkiem ziemskim został wystawiony na sprzedaż przez spadkobierców zmarłego właściciela. Zainterесował się nim prof. Kazimierz Rogoyski, gdyż było to idealne miejsce do stworzenia tzw. folwarku doświadczalnego, służącego praktycznemu kształceniu słuchaczy Studium Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Majątek charakteryzował się kilkoma ważnymi cechami, które czyniły go atrakcyjnym, a mianowicie:

- na przestrzeni 164 ha obejmował pięć odrębnych formacji geologiczno-glebowych (jura, kreda, trzeciorzęd, dyluwium, aluwium), takich, które stanowiły podłoże dla prawie wszystkich gleb na obszarze Polski, był więc idealnym miejscem na prowadzenie zróżnicowanych doświadczeń,
- zlokalizowany był blisko, bo tylko 5 km od rogatek Krakowa, a w Mydlnikach znajdowała się stacja kolejowa, co rozwiązywało problem komunikacyjny,
- istniała linia telefoniczna łącząca gospodarstwo z siecią miejską,
- budynki folwarku, zarówno dworskie, jak i gospodarskie, utrzymane były w bardzo dobrym stanie, gdyż poprzedni ich właściciel z zawodu był budowniczym.

Wadą było jedynie to, iż grunty nie były skomasowane w jedną całość, ale tworzyły odrębne kompleksy.

Oprócz gruntów i dworku do zakupionego majątku należały między innymi:

- młyn wodny (odbudowany w latach 1924–26 i wyposażony w nowoczesne maszyny – jedno z najważniejszych źródeł dochodu dla gospodarstwa),
- stacja meteorologiczna (reaktywowana w 1921 roku),
- karczma wiejska przekształcona w siedzibę kółka rolniczego i straży pożarnej,
- stawy.

Pomimo wielu atutów jakimi mógł poszczycić się folwark w Mydlnikach, początkowo wymagał on jednak poniesienia znacznych nakładów. Dużo pracy i środków włożono w poprawę zapuszczonych gruntów ornych i łąk. Zanim rozpoczęto prowadzenie właściwej pracy doświadczalnej, wyczyszczono z chwastów i zdrenowano część pól, poprawiono ich strukturę mechaniczną. Mydlniki szybko stały się wzorcowo prowadzonym gospodarstwem realizującym dwa podstawowe cele: prowadzenie doświadczeń naukowo-rolniczych oraz nauczanie słuchaczy, początkowo Studium, później Wydziału Rolniczego UJ. Jak pisze dr Stanisław Rostworowski, autor jednego z opracowań poświęconego tej tematyce, gospodarstwo doświadczalne w Mydlnikach rozwijało się z „amerykańską szybkością”. Jako jedno z nielicznych, samo zarabiało na swoje utrzymanie, sprzedając ziarno, mleko czy nawozy sztuczne. Bardzo dobrze prowadzone zarówno organizacyjnie, jak i uprawowo znane było nawet poza granicami kraju. Dobra opinia w pewnym stopniu przyczyniła się do wzrostu frekwencji słuchaczy Wydziału Rolniczego UJ, którzy odbywali tu swoje praktyki i pisali prace dyplomowe. Prowadzone tam pierwsze badania naukowe dotyczyły takich dziedzin jak: uprawa roli i roślin, genetyka roślin uprawnych (selekcja i krzyżowanie), gleboznawstwo oraz inżynieria i mechanika rolnicza. W późniejszym czasie doszła ekonomia rolnictwa, leśnictwo (założono szkółkę drzew leśnych), fizjologia i hodowla zwierząt czy anatomia porównawcza.

31 sierpnia 1953 r. nieruchomości w Mydlnikach przeszły w zarząd i użytkowanie Wyższej Szkoły Rolniczej

powstałej po wyłączeniu Wydziałów Rolniczego i Leśnego z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nowa uczelnia od początku przejścia stacji doświadczalnej w Mydlnikach prowadziła w niej liczne badania naukowe, kształciła studentów oraz kadre naukową. Do niedawna na terenie dworku mieściły się laboratoria stacji doświadczalnych obecnych wydziałów: Rolniczo-Ekonomicznego, Hodowli i Biologii Zwierząt oraz Agrotechnologii.

W dniu 4 lipca 1995 r. założono księgi wieczyste dla nieruchomości w Mydlnikach, w których Akademia Rolnicza im. Hugona Kołłątaja w Krakowie wpisana została jako wieczysty użytkownik tej nieruchomości.

Od dnia 1 września 2005 r. na podstawie art. 256 ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, na mocy decyzji wojewody grunty pozostające w użytkowaniu wieczystym uczelni publicznej stały się jej własnością. W związku z powyższym Akademia Rolnicza została

właścicielem dworku oraz około 110 ha gruntów położonych w Mydlnikach, gdzie prowadzona jest obecnie działalność dydaktyczna i naukowo-badawcza.

Dworek w Mydlnikach, którego remont ukończono w 2005 r., przeznaczony będzie do celów dydaktycznych oraz na potrzeby nowo utworzonego Centrum Kształcenia Ustawicznego. Mają odbywać się w nim szkolenia, kursy i studia podyplomowe dla kadry inżyniersko-technicznej rolnictwa i gospodarki żywnościowej. W tym celu udostępniono trzy kompleksowo wyposażone sale wykładowo-konferencyjne, każda na około 30-40 osób. Dla uczestników szkoleń przewidziano w dworku cztery pokoje gościnne.

Na podstawie fragmentów księzek dr Stanisława Rostworowskiego oraz Jerzego Fericha Juna opracowała mgr inż. Małgorzata Przybyło-Micek, Biuro Promocji AR

NOMINACJE PROFESORSKIE

PROF. DR. HAB.
ANNA MIECHÓWKA
KATEDRA GLEBOZNAWSTWA
I OCHRONY GLEB
WYDZIAŁ
ROLNICZO-EKONOMICZNY

Urodziła się 5 października 1953 r. w Świerkłańcu (woj. Śląskie). Studia wyższe na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie ukończyła w 1978 r., uzyskując stopień magistra inżyniera rolnictwa. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych nadała jej Rada Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Krakowie w 1987 r., na podstawie rozprawy doktorskiej „Charakterystyka geochemiczna gleb wytworzonych na dolomitach tatrzańskich” (Rocz. Glebozn. 40, 2, 1989 i Rocz. Glebozn. 41, 3/4, 1989). Na tym samym Wydziale uzyskała habilitację z zakresu gleboznawstwa (2001), prezentując pracę „Charakterystyka tatrzańskich gleb nieleśnych wytworzonych ze skał węglanowych” (Zesz. Nauk. AR w Krakowie, Rozpr. 263, 2000). W listopadzie 2005 r. uzyskała tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

W latach 1978–1987 pracowała w Katedrze Gleboznawstwa AR w Krakowie, kolejno w charakterze: asystenta stażysty (1978), asystenta (1978–1980) i starszego

asystenta (1980–1987). W 1987 r. podjęła pracę na etacie specjalisty w Zakładzie Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN (obecnie Instytut Ochrony Przyrody), gdzie przez rok pracowała na 1/2 etatu w Tatrzańskiej Stacji Terenowej w Zakopanem i na 1/2 etatu w Pracowni Dynamiki Powierzchni Ziemi w Krakowie, a następnie na pełnym etacie w Tatrzańskiej Stacji Terenowej. W 1990 r. została ponownie zatrudniona w Katedrze Gleboznawstwa AR w Krakowie. Do 2005 r. pracowała w niej jako adiunkt, a w 2006 r. uzyskała stanowisko profesora nadzwyczajnego.

Zakres tematyczny realizowanych przez nią badań obejmuje zagadnienia związane z geochemią, systematyką, kartografią i ochroną gleb oraz ekologią. W dorobku naukowym posiada 107 prac opublikowanych, w tym 61 oryginalnych prac badawczych. Szczególne znaczenie mają badania poświęcone glebom górskim wytworzonym ze skał węglanowych, które uzupełniły dotychczasową lukę w polskiej literaturze gleboznawczej dotyczącej charakterystyki rędzin górskich. Pozwoliły one wykazać współcześnie zachodzący proces dedolomityzacji rędzin tatrzańskich, wydzielić w nich formy próchnicy nadkładowej, przedstawić propozycję klasyfikacji rędzin górskich i wyjaśnić mechanizmy akumulacji metali ciężkich w tych glebach.

Prof. dr hab. Anna Miechówka prowadzi wykłady z przedmiotów „Gleboznawstwo”, „Ochrona przyrody” i „Ekopedologia” oraz seminaria, proseminaria i konwersatoria z magistrantami. Pod jej kierunkiem wykonane

zostały 22 prace magisterskie i 2 prace doktorskie. Jest autorem rozdziału w skrypcie akademickim pt. „Klasyfikacje użytkowe gleb i rozpoznawanie gleb w terenie”.

Prof. dr hab. Anna Miechówka jestem rzecznikiem dyscyplinarnym do spraw studentów i doktorantów, pełnomocnikiem dziekana ds. studenckiego koła naukowego rolników, członkiem Komisji Dyscyplinarnej dla Pracowników i rad programowych specjalności: agroturystryka na kierunku rolnictwo oraz ochrona środowiska rolniczego na kierunku ochrona środowiska. Należy do Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego oraz International Union of Soil Society. Od 2003 r. pełni funkcję przewodniczącej Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego.

Za działalność naukowo-badawczą była trzykrotnie nagradzana nagrodami Rektora AR. Uzyskała również nagrodę I stopnia przyznaną przez Komisję Konkursową Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego (1987) i wyróżnienie IV Wydziału Nauk Biologicznych PAN (1996). Została również odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi RP (2005).

PROF. DR HAB.
STANISŁAW KRZANOWSKI
ZAKŁAD GOSPODARKI
WODNEJ I OCHRONY WÓD
WYDZIAŁ INŻYNIERII
ŚRODOWISKA I GEODEZJI

Urodził się 20 kwietnia 1938 r. w Jędrzejowie, woj. świętokrzyskie. Żona: Maria-Teresa z d. Nowak. Dzieci: Małgorzata (ur. 1967), Andrzej (ur. 1970).

Ukończył z wyróżnieniem studia na Wydziale Melioracji Wodnych Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie w 1963 r., uzyskując dyplom magistra inżyniera ze specjalności budownictwo wodno-melioracyjne. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na Wydziale Melioracji Wodnych AR w Krakowie w 1972 r. na podstawie rozprawy pt. „Przestrzenna zmienność odpływu średniego (spływu jednostkowego) na obszarze Karpat Polskich”, (Zeszyty Naukowe Politechniki Krakowskiej, nr 3, Budownictwo Wodne i Inżynieria Sanitarna, z. 24, 1976). Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie kształtowania środowiska, specjalność inżynieria wodno-melioracyjna uzyskał z wyróżnieniem na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie w 2000 r. na podstawie ogólnego dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej pt. „Wpływ retencji zbiornikowej na wybrane element środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem

zmian reżymu przepływów w rzece poniżej zbiornika na przykładzie dorzecza Sanu”, (Zesz. Nauk. AR w Krakowie, seria Rozprawy, 259, 2000). W kwietniu 2005 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał Mu tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

Bezpośrednio po ukończeniu studiów S. Krzanowski podjął pracę w macierzystej Uczelni na Wydziale Melioracji Wodnych. Zajmował stanowisko asystenta i starszego asystenta (1963–1966) w Katedrze Melioracji Rolnych i Leśnych, starszego asystenta (1966–1969) w Katedrze Przyrodniczych Podstaw Melioracji Wodnych – Pracownia Gospodarki Wodnej i Ściekowej, starszego asystenta i adiunkta (1969–1981) w Instytucie Budownictwa Wodnego i Ziarnego, adiunkta (1981–2000) i z kolei adiunkta z tytułem naukowym doktora habilitowanego (2000–2002) w Katedrze Gospodarki Wodnej i Ochrony Wód. Od czerwca 2003 r. zajmuje stanowisko profesora nadzwyczajnego w tejże jednostce, a od października 2004 r. jest jej kierownikiem.

Zainteresowania naukowe prof. Krzanowskiego skupiają się na następującej tematyce: hydrologia stosowana, wpływ retencyjnych zbiorników wodnych na reżym hydrologiczny rzek i tereny przyległe, gospodarka wodno-ściekowa terenów wiejskich, oczyszczanie i wykorzystanie ścieków w środowisku naturalnym oraz zagospodarowanie wód opadowych z terenów przekształconych antropogenicznie.

Jest autorem i współautorem 136 publikacji i opracowań niepublikowanych, w tej liczbie rozdziału w podręczniku i 65 publikacji prezentujących oryginalne wyniki badań terenowych i laboratoryjnych. Wykonał 71 prac studialnych, projektowych, ekspertyz i opinii naukowych na zlecenie jednostek administracji wodnej i przedsiębiorstw. Prace mają w większości charakter aplikacyjny, ukierunkowany na rozwiązania techniczne dla celów praktyki.

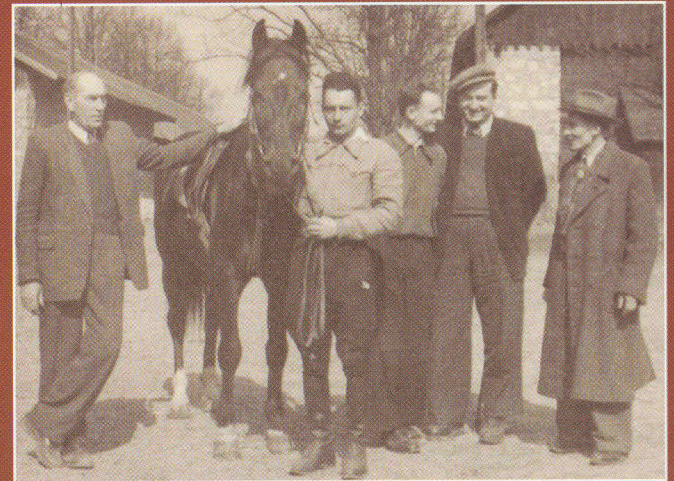
Od chwili rozpoczęcia pracy w Uczelni w ramach działalności dydaktycznej od 1973 r. prowadzi lub prowadził wykłady i ćwiczenia na studiach stacjonarnych oraz zaocznych z następujących przedmiotów: „Hydrologia”, „Rolnicze zbiorniki retencyjne”, „Oczyszczanie i wykorzystanie ścieków”, „Oczyszczanie ścieków i utylizacja osadów ściekowych”, „Oczyszczanie ścieków w środowisku naturalnym”. Poza macierzystym Wydziałem współpracował z innymi wydziałami prowadząc zajęcia m.in. z takich przedmiotów jak „Gospodarka wodna i ściekowa terenów wiejskich”, „Gospodarka wodna i ściekowa w rolnictwie”, „Gospodarka wodna i ściekowa na wsi”, „Zanieczyszczenia i ochrona wód powierzchniowych”, „Hydrochemia i ochrona wód”.

Przez szereg lat (do 2002 r.) prowadził także zajęcia na Studium Podyplomowym Ochrony Przyrody i Środowiska im. Stefana Myczkowskiego przy Wydziale Leśnym z problematyki dotyczącej oczyszczania ścieków i ochrony wód.

Z historii Dworku Akademii Rolniczej w Mydlnikach

Dworek i Gospodarstwo
Doświadczalne Mydlniki
– fotografie z 1923 r.)

Fotografia z 1952 r.

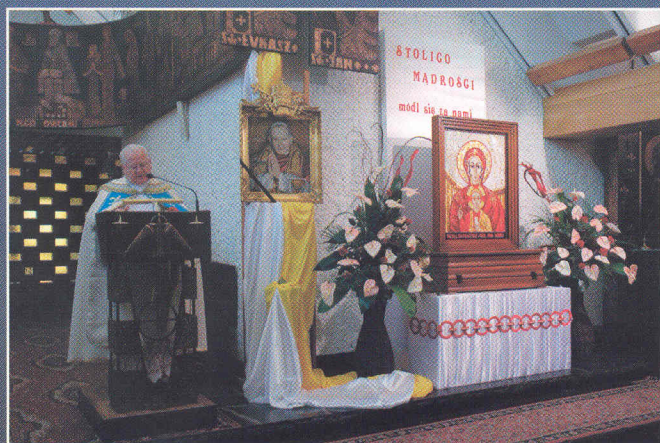
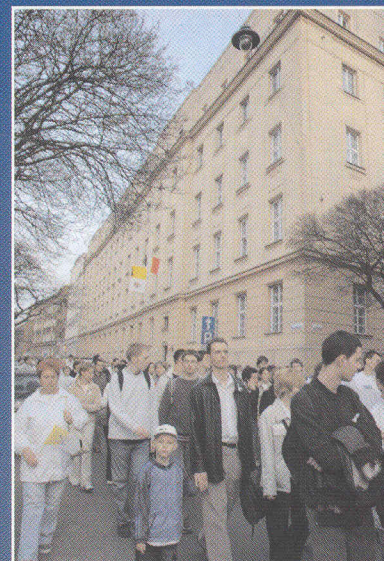
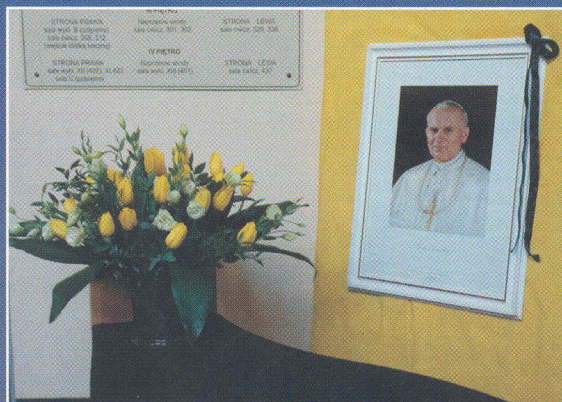
Dworek
przed
remontem

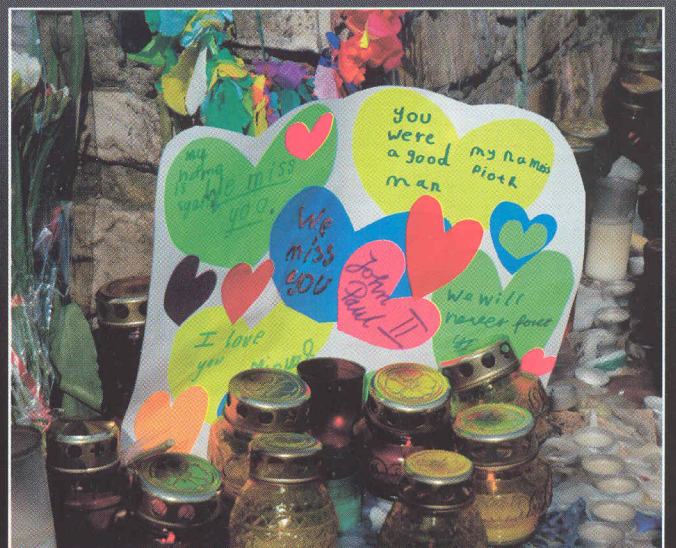
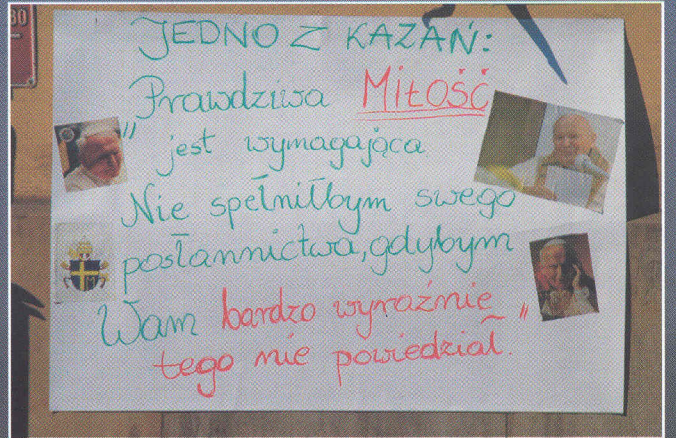

NIGDY NIE ZAPOMNIMY...

wspomnienie w fotografiach Gabriela Wojcieszka

4-8 kwietnia 2005 r.

Otwarcie odrestaurowanego Dworku Akademii Rolniczej w Mydlnikach

Prof. S. Krzanowski był promotorem trzech zakończonych przewodów doktorskich w tym jednego z wyróżnieniem. Pod Jego kierunkiem wykonano 102 prace dyplomowe-magisterskie i 3 inżynierskie. Opiniował 134 prace dyplomowe. Był recenzentem jednej pracy doktorskiej. Opiniował 5 naukowych projektów badawczych KBN oraz wykonał 26 recenzji wydawniczych publikacji do różnych czasopism naukowych. Jest współautorem koncepcji budowy zbiornika retencyjno-infiltracyjnego wód opadowych w Krakowie-Biażanowie, eksploatowanego od 2000 r.

Podjął wiele działań i funkcji społecznych na rzecz Uczelni i Wydziału. W 1967 r. był sekretarzem Komisji Rekrutacyjnej na Wydziale Melioracji Wodnych. W latach 1970–1972 reprezentował asystentów i adiunktów byłego Wydziału Melioracji Wodnych w Senacie Uczelni i równocześnie był przedstawicielem tej grupy pracowników w Radzie Wydziału. Występował jako jeden z inicjatorów odrodzenia NSZZ „Solidarność” w Uczelni, a po jej zalogalizowaniu w 1989 r. został wybrany do Komisji Uczelnianej. Był też przedstawicielem tego związku w Radzie Wydziału Melioracji Wodnych (1988–1990).

Angażował się na rzecz Uczelni uczestnicząc w pracach Senackich Komisji. W kadencji 1991–1993 był członkiem Senackiej Komisji ds. Rozwoju Uczelni i równocześnie członkiem Uczelnianej Komisji Wyborczej. W latach 1981–1990 był członkiem Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich, w której pełnił różne funkcje. Od 1991 do 2005 roku był Rzecznikiem Dyscyplinarnym Uczelni ds. nauczycieli akademickich.

W latach 2002–2005 był członkiem Senackiej Komisji ds. Analiz i odwołań oraz przewodniczącym Komisji Wydziałowej ds. Oceny pracowników.

W nowej kadencji władz Uczelni na lata 2005–2008 został powołany na członka Senackiej Komisji ds. Oceny Kadr oraz wybrany przewodniczącym Komisji Wydziałowej ds. Oceny Pracowników.

Od wielu lat bierze czynny udział w pracach krajowych komisji i towarzystw naukowych np. jako członek Sekcji Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN w Warszawie (1993–1996). W latach 2003–2004 pełnił funkcję sekretarza naukowego Komisji Technicznej Infrastruktury Wsi PAN oddział w Krakowie. W grudniu 2004 r. został wybrany przewodniczącym tej Komisji. Jest członkiem zarządu Polskiego Towarzystwa Geofizycznego oddział w Krakowie oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych w Krakowie. Od 2004 r. wchodzi w skład Komitetu Redakcyjnego czasopisma pt. „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich” wydawanego przez Komisję Technicznej Infrastruktury Wsi PAN oddział w Krakowie.

Za pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną został wielokrotnie wyróżniony nagrodami Rektora AR w Krakowie. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2004), Złotym Krzyżem Zasługi (1984), Srebrną Odznaką ZSP (1963), Złotą Odznaką ZNP (1978), Złotą Odznaką „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa” (1981), Srebrną i Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Geofizycznego (1998, 2004), Brązowym Medalem 80- i 85-lecia Polskiej Służby Hydrologicznej i Meteorologicznej (2000 i 2004).

KONFERENCJE, ZJAZDY, SEMINARIA

VIII SZKOŁA OWCZARSKA

ZAKOPANÓ, 12–14 LUTEGO 2006 R.

Już po raz ósmy w lutym Katedra Hodowli Owiec i Kóz Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt zorganizowała w Zakopanem Owczańską Szkołę Zimową. Uczestnikami tego spotkania byli pracownicy katedr zajmujących się hodowlą owiec i kóz wszystkich uczelni rolniczych w Polsce. Zaproszono także pracowników naukowych ze Słowacji, Irlandii, Państwowego Instytutu Weterynarii w Puławach oraz przedstawicieli Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Tatrzańskiego Parku Narodowego i dyrektorów regionalnych Związków Hodowców Owiec i Kóz w Polsce.

Wypracowany przez lata model „Szkoły” ma charakter otwartych dyskusji na temat zagadnień owczarstwa oraz problematyki bezpośrednio związanej z hodowlą owiec i kóz tj. zdrowia, biologii tego gatunku, procesów fizjologicznych regulujących metabolizm, rozrodu i laktacji.

Przez ostatnie trzy lata Szkoły Owczańskie były finansowane z grantu europejskiego LACOPE pt. „Kształtowanie krajobrazu i różnorodności biologicznej obszarów wypasu wspólnotowego w Europie”, którego współwykonawcami są katedry Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa, Agrobiznesu Akademii Rolniczej oraz Instytut Botaniki PAN.

Sesja pierwsza poświęcona była podsumowaniu badań prowadzonych w tym granicy, które dotyczyły roli owiec w zachowaniu bioróżnorodności oraz zapobieganiu

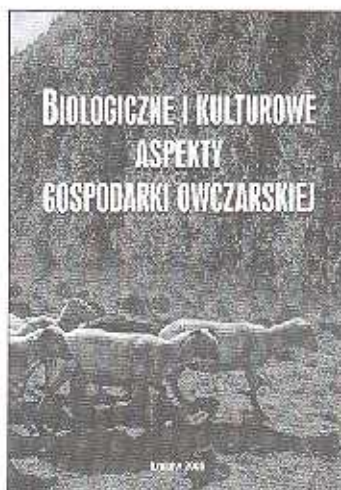
negatywnym wpływom zaniechania gospodarki pasterskiej w górach. Przeleżano aspekt ekonomiczny produkcji owczarskiej w rejonie Karpat i niekorzystne oddziaływanie niskiej dochodowości a także rentowności gospodarstw na opłacalność chowu owiec.

Na sesji drugiej młodzi pracownicy nauki prezentowali swój dorobek w oparciu o wykonane lub wykonywane badania w ramach prac doktorskich.

Bardzo aktualne zagadnienia omawiano na sesji trzeciej, która poświęcona była dwóm jednostkom chorobowym tj. TSE – (Scrapie – Trzęsawka) gąbczastej encefalopatii owiec oraz chorobie Maedi Visna. Trzęsawka jest schorzeniem priorytetowym podobnym do BSE u bydła. Z uwagi na groźbę przeniesienia się tej choroby na ludzi wiele krajów opracowało narodowe plany jej zwalczania. Omówiono więc etiologię i rozprzestrzenianie się TSE, genetyczną oporność ras jak i poszczególnych zwierząt oraz wyniki badań prowadzonych przez SGGW w Warszawie i Instytut Zootechniki w Białymostku. Zaproszeni ze Słowacji pracownicy nauki z Uniwersytetu Medycyny Weterynaryjnej w Koszycach oraz Weterynaryjnych Laboratoriów badawczych z Dolnego Kubina i Żyliny, a także z Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze bardzo szczegółowo omówili sytuację w zakresie badań i opracowania narodowego planu zwalczania trzęsawki, który może być wzorem dla naszego kraju.

Osobną sesję poświęcono Maedi Visnie drugiej dość powszechnie występującej w Polsce wirusowej chorobie owiec. Zaprezentowane przez pracowników PIW w Puławach, AR w Lublinie i AR w Krakowie referaty omawiały etiologię tego schorzenia, możliwości diagnozowania, uwarunkowania i przenoszenie w stadach owiec jak i regionach. W dyskusji poruszono problemy zabezpieczenia weterynaryjno-zootechnicznego zwierząt oraz konieczność ochrony i uwalniania stad, bowiem eksport zwierząt poza granice Polski jest obwarowany posiadaniem dokumentów stwierdzających, że zwierzęta pochodzą ze stad wolnych od Maedi Visny.

Jest tradycją, że jedna z sesji poświęcona jest aktualnym problemom hodowli i metod doskonalenia pogłowia owiec. Wygłoszone referaty na piątej sesji wywołały bardzo żywą merytoryczną i owocną dyskusję, omawiającą genetyczne metody doskonalenia, a więc przyszłość hodowli i chowu owiec w Polsce. Trudna sytuacja polskiego owczarstwa narzuca konieczność podjęcia działań zmierzających do wprowadzania nowych

programów doskonalenia pogłowia owiec oraz wsparcia gospodarki owczarskiej poprzez dotacje z Unii Europejskiej i samorządów lokalnych.

Korzystając z okazji tak licznej uczestnictwa (ponad 80 osób) w Szkole Owczarskiej środowisko pracowników nauki i praktyki złożyło serdeczne podziękowania Pani Prof. dr hab. Czesławie Lipeckiej, kierownikowi Katedry Hodowli Owiec i Kóz z Akademii Rolniczej w Lublinie za jej dotychczasowe zaangażowanie i działania integrujące wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych i praktyków, których aktywność zawodowa związana jest z badaniami, hodowlą i chowem tych dwóch gatunków zwierząt. Pani Prof. dr hab. Czesława Lipecka z wielką serdecznością, życzliwością i zrozumieniem podejmowała trud, aby organizacja kolejnych Szkół Owczarskich przebiegała sprawnie, by merytoryczny poziom tych spotkań był bardzo wysoki, a w referatach omawiano najnowsze zagadnienia dotyczące biologii owiec i kóz.

Gościem specjalnym VIII Szkoły Owczarskiej był o. Leon Knabit z Zakonu Benedyktynów w Tyńcu, który po bardzo refleksyjnym wystąpieniu obdarowywał uczestników swoją książką pt. „Czy zwierzęta mają duszę”.

*dr inż. Edyta Molik,
prof. dr hab. Edward Wierchoś*

„ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I ICH ROLA W KSZTAŁTOWANIU KULTURY I EDUKACJI”

SzcZAWNICA, 17–19 MARCA 2006 R.

Wychodząc naprzeciw dużym zainteresowaniom, jakim cieszą się organizacje pozarządowe, Uczelniana Rada Samorządu Studentów Akademii Rolniczej w Krakowie w dniach 17–19 marca 2006 r. zorganizowała w SzcZawnicy konferencję szkoleniową, której tematem przewodnim były „Organizacje pozarządowe i ich rola w kształtowaniu kultury i edukacji”.

Patronat honorowy objął prorektor ds. dydaktycznych i studenckich prof. dr hab. Włodzimierz Sady, który uczestniczył również w oficjalnym otwarciu tej konferencji. Patronaty nad konferencją objęły także: Polska Śioć Gospodarcza oraz Stowarzyszenie Twórców Nauki i Kultury „Episteme”.

Wśród uczestników konferencji byli studenci Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego z Warszawy, Akademii Ekonomicznej z Krakowa, Politechniki Krakowskiej, Akademii Rolniczej z Krakowa oraz gościnnie studenci z Bułgarii, Węgier i Laosu.

Szczególne podziękowania należą się prelegentom, dzięki którym konferencja była doskonałą okazją do poznania:

- podstaw prawnych działania stowarzyszeń czy fundacji (Maurycemu Fojcikwice prezesowi PSG),
- możliwości pozyskiwania na nie środków finansowych (Krzysztofowi Dudzie – Prezesowi PSG),
- roli mediów (red. Mai Gorczycy).

Uczestnicy konferencji mogli dowiedzieć się jak działa i do kogo skierowany jest program „Młodzież” (Sławomir Olejnik-YOUTH) oraz zapoznać się z historią, znaczeniem i rodzajami kultury (dr Zdzisław Szczepanik – STNIK „Episteme”). Oczywiście nie obyło się bez wielu dodatkowych atrakcji zapewnionych przez organizatorów – pieczenia barana, zwiedzania zamku w Niedzicy oraz zwiedzania tłoczni soków Maurera w Łącku.

W imieniu organizatorów konferencji składam serdeczne podziękowania prorektorowi ds. dydaktycznych i studenckich AR, przewodniczącemu oraz członkom URSS za pomoc w realizacji tego spotkania.

Elżbieta Kornalska
koordynator konferencji

WYDZIAŁOWA SESJA STUDENCKIEGO KOŁA NAUKOWEGO ROLNIKÓW

KRAKÓW, 26 LUTY 2006 R.

Co roku na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym Akademii Rolniczej w Krakowie, członkowie Koła Naukowego Rolników organizują Wydziałową Sesję Studenckiego Koła Naukowego Rolników (WSSKNR). W jej organizację zaangażowane jest grono osób, a sama sesja to wydarzenie, które pozwala na przedstawięcie i podsumowanie dorobku naukowego studentów pracujących w poszczególnych sekcjach wchodzących w skład całego Koła.

Od momentu, w którym powstało Koło Naukowe Rolników (30.10.2002) i odbyła się pierwsza Wydziałowa Sesja upłynęło stosunkowo niewiele czasu. Okazuje się jednak, że nie tylko kadra naukowa, która obserwuje postępy członków Koła od momentu jego powstania, ale również sami studenci, zauważają rosnącą jakość prezentowanych referatów. Prace przedstawiane na wydziałowej sesji są coraz bardziej ambitne. Niewątpliwie jest to zasługa nie tylko opiekunów poszczególnych sekcji oraz pomocy oferowanej ze strony władz dziekańskich, ale i zapału i pracowitości studentów.

Rośnie grono osób, które zainteresowane jest pracą „dodatkową” wybiegającą poza liniowy program nauczania. Wynika to m.in. z rosnącej świadomości tego, iż po skończeniu studiów pracodawcy będą wymagać od nich „czegoś więcej”, osiągnąć, które będą wyróżniać ich z tłumu.

Efekty pracy studentów i opiekunów poszczególnych sekcji można było zobaczyć na Wydziałowej Sesji Studenckiego Koła Naukowego Rolników, która odbyła się 28 lutego 2006. Sesję zorganizowali członkowie Sekcji Ekonomiki Rolnictwa, przy niemalże pomocy opiekuna dr inż. Tomasza Wojewodzica, któremu należą się ogromne podziękowania. Tegoroczną sesję referatową poprowadził Piotr Gola (prezes Sekcji Ekonomiki Rolnictwa) wraz z Elżbietą Kornalską. Wygłoszono 17 referatów, które oceniano były przez jury w składzie: przewodniczący: dr hab. Michał Kopeć, dr Joanna Puła, dr Renata Matysik, dr Magdalena Hoły. Wyróżniono trzy prace. Przyznano 5 miejsc na „podium”.

Zwyciężyła praca pt. „Zachowania konsumenckie studentów Akademii Rolniczej w Krakowie” – Sekcja Zarządzania Zasobami Ludzkimi, autorzy: Hubert Więckowski i Marta Czekał. Drugie miejsce zajął Tomasz Czech prezentujący pracę pt. „Ocena jakości wody w studniach w rejonie podgórskim na przykładzie gminy Limanowa” Sekcja Chemii Rolnej, miejsce trzecie zajęła Joanna Wyrwa, praca pt. „Młodzież rolniczych szkół średnich szansą polskiej wsi” Sekcja Ekonomiki Rolnictwa. Zwycięzcom i wyróżnionym gratulujemy.

Dyplomy dla zwycięzców oraz wyróżnionych zostały wręczone przez dziekana Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego prof. dr hab. Teofila Łabę podczas obrad Rady Wydziału, która miała miejsce 29 marca 2006 roku. Jest to forma podziękowania władz Uczelni, pracowników naukowych oraz organizatorów sesji, skierowanego w stronę studentów, którzy swoim wysiłkiem i zaangażowaniem, wybiegając poza ramy programowe, stworzyli prace naukowe zasługujące na wyróżnienie. Należy wspomnieć, że nagrody dla zwycięzców zostały ufundowane przez władze dziekańskie oraz przez Teatr Bagatela, Teatr Stary, Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Dziękujemy za ufundowanie nagrody i współpracę, którą mamy nadzieję rozwijać.

Rośnie „jakość naukowa” przygotowywanych referatów i prezentacji. Wraz ze zdobywanym doświadczeniem wydziałowa sesja jest coraz lepiej zorganizowana. Zgodnie ze słowami Jakuba Hołysza, prezesa Koła Naukowego Rolników nie możemy poprzestać na tym co już osiągnęliśmy – to nie jest szczyt naszych możliwości. Być może w następnym roku uda się nam zorganizować coś więcej – wszystko w naszych rękach. Tymczasem możemy cieszyć się odniesionymi sukcesami i rozpocząć pracę nad nowymi projektami.

Karol Król

Z PRAC KOMISJI SENACKICH

SENACKA KOMISJA DS. DYDAKTYCZNYCH I STUDENCKICH

Skład Senackiej Komisji ds. Dydaktycznych i Studenckich na kadencję 2005-2008 został powołany na posiedzeniu Senatu AR w dniu 28 października 2005 r. Przewodniczącą Komisji została prof. dr hab. Ewa Cieślik.

Do głównych zadań Komisji należy m.in. opiniowanie wniosków oraz projektów nowych kierunków studiów i specjalności, wytyczanie kierunków zmian w systemie kształcenia pod kątem perspektyw rozwojowych, jak również akredytacja, ocena jakości kształcenia, ECTS oraz rekrutacja na studia.

Na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 9 listopada 2005 r. głównym tematem było zaprezentowanie przez przedstawicieli poszczególnych Wydziałów AR, stanu zaawansowania prac nad przygotowaniem nowych planów studiów dostosowujących do dwustopniowego systemu kształcenia. Ponadto przedstawione zostały perspektywy poszerzenia oferty edukacyjnej Uczelni o następujące kierunki studiów: Ekonomia, Agroekologia, Towaroznawstwo Produktów Zwierzęcych.

W czasie obrad przeprowadzonych w dniu 24 listopada 2005 r. Komisja pozytywnie zaopiniowała program i regulamin niestacjonarnych studiów doktoranckich. Zatwierdziła również mianowanie mgr Janusza Waligóry na stanowisko starszego wykładowcy Studium Wychowania Fizycznego. Nowym członkiem Komisji został przedstawiciel Samorządu Doktorantów, mgr Krzysztof Mudryk.

W dniu 12 stycznia 2006 r. Komisja ds. Dydaktycznych i Studenckich poparła propozycję Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego o powołanie specjalności Agroekologia prowadzonej w języku angielskim na kierunku Ochrona Środowiska. Poparcie Komisji uzyskał również wniosek Wydziału Technologii Żywności o powołanie Studium Podyplomowego „Jakość żywności i systemy jej gwarantowania”. Komisja zatwierdziła projekt statutu Fundacji AR. Prof. dr hab. Zygmunt Gil, który został powołany na Pełnomocnika Rektora ds. Kół Naukowych na kolejną 5 kadencję, przedstawił dotychczasowe działania kół naukowych oraz plany zorganizowania ogólnouczelnianej sesji kół naukowych w maju br.

Na zebraniu Komisji, które odbyło się w dniu 2 marca 2006 r. jednomyślnie poparciu uzyskał projekt wpro-

wienia systemu elektronicznej rejestracji kandydatów na studia w AR. Powołany został zespół roboczy pod przewodnictwem prof. dr hab. Genowefy Bonczar do opracowania projektu uchwały dotyczącej wymiaru pensum dydaktycznego oraz zasad jego rozliczania. Wśród spraw bieżących znalazła się m.in. informacja prorektora ds. dydaktycznych i studenckich prof. dr hab. Włodzimierza Sadego o turnieju o Puchar Przechodni Prorektora.

prof. dr hab. Ewa Cieślik

SENACKA KOMISJA DS. OCENY KADR

Senacka Komisja ds. Oceny Kadr Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie powołana została na kadencję 2005-2008 uchwałą Senatu w dniu 23 września 2005 r. W skład Komisji wchodzi 14 osób, w tym prorektor ds. organizacji uczelni i współpracy z gospodarką, przedstawiciele wszystkich wydziałów, przedstawiciele pracowników nie będących nauczycielami, przedstawiciel administracji oraz przedstawiciele związków zawodowych. Wśród członków Komisji jest 5 członków Senatu. Przewodniczącym Komisji został dr hab. inż. Janusz Żuchowski.

W zakresie czynności Komisji ds. Oceny Kadr znajdują się między innymi:

- strategia polityki kadrowej i placowej,
- ocena okresowa pracowników,
- opiniowanie wniosków w sprawie orderów, odznaczeń i o nagrody MENiS.

Do chwili obecnej Komisja zebrała się 3-krotnie, głównie w sprawie zaopiniowania wniosków o odznaczenia, orderów i nagrody resortowe. Do Komisji wpłynęło łącznie 70 wniosków – rozkład pozytywnie rozpatrzonych wniosków przedstawiono tabeli poniżej.

Komisja, po rozpatrzeniu wniosków, postanowiła zmienić stopnie zaszczerogowania w odniesieniu do 2 wniosków: jednego ze Złotego na Srebrny Krzyż Zasługi i jednego z Brązowego na Srebrny Krzyż Zasługi. Ze względów formalnych Komisja nie rozpatrzyła pozytywnie jedynego złożonego wniosku o nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za osiągnięcia w działalności naukowej.

Biuletyn Informacyjny AR w Krakowie

Ilość wniosków o przyznanie orderów i odznaczeń państwowych i resortowych na 2006 rok, jakie wpłynęły do Senackiej Komisji ds. Oceny Kadr

Wydział	Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski	Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski	Złoty Krzyż Zasługi	Srebrny Krzyż Zasługi	Brazowy Krzyż Zasługi	Medal Komisji Edukacji Narodowej	Razem
Rolniczo-Ekonomiczny	–	3	6	4	–	2	15
Hodowli i Biologii Zwierząt	–	1	–	2	–	1	4
Inżynierii Środowiska i Geodezji	–	3	4	4	1	–	12
Leśny	–	1	1	–	–	2	4
Ogrodniczy	1	1	1	5	1	3	12
Agroinżynierii	–	1	1	5	1	1	9
Technologii Żywności	–	1	–	–	–	4	5
Razem Wydziały	1	11	13	20	3	13	61
Jednostki ogólnouczelniane	–	–	1	–	–	2	3
Administracja	–	–	–	1	4	–	5
Ogółem	1	11	14	21	7	15	69

dr hab. inż. Janusz Żuchowski

Z PRAC SENATU

POSIEDZENIE SENATU
W DNIU 3 MARCA 2006 R.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek o mianowanie dr hab. Janusza Schilbacha na stanowisko profesora nadzwyczajnego AR w Katedrze Geodezyjnego Urządzania Terenów Wiejskich.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski rad wydziałów o nadanie odznaczeń państwowych i Medalu Komisji Edukacji Narodowej pracownikom uczelni.

W 100-lecie urodzin profesora Józefa Kubicy, pierwszego rektora WSR-AR, w uznaniu zasług Profesora dla Akademii Rolniczej, Senat postanowił uczcić Jego pamięć poprzez wmurowanie tablicy pamiątkowej w Collegium Godlewskiego.

W celu zapewnienia sprawnej rekrutacji na studia w AR Senat uchwalił zasady naboru na rok akademicki 2006/2007:

- przy rekrutacji na wszystkie kierunki i typy studiów, z wyjątkiem studiów niestacjonarnych drugiego stopnia, doktoranckich i podyplomowych, wprowadza się obowiązek elektronicznej rejestracji kandydatów na studia w formie internetowej,
- szczegółowe zasady oraz tryb wdrażania systemu elektronicznej rejestracji kandydatów na studia określi rektor w drodze zarządzenia.

Senat podjął uchwałę o wprowadzeniu w Akademii Rolniczej od roku akademickiego 2006/2007 studiów dwustopniowych oraz zobowiązał rady wydziałów do podjęcia działań przygotowawczych do ich wdrożenia na wszystkich kierunkach studiów.

Biuletyn Informacyjny AR w Krakowie

Senat zatwierdził prowizorium budżetowe Akademii Rolniczej na 2006 rok jako podstawę do prowadzenia gospodarki finansowej uczelni do czasu uchwalenia planu rzeczowo-finansowego.

Senat powołał jednostkę ogólnouczelnianą pn. „Centrum Kształcenia Ustawicznego”. W skład nowo powstałej jednostki wchodzi Centrum Kongresowe. Strukturę, zakres i sposób jej działania określi regulamin zatwierdzony przez Senat.

Senat wyraził zgodę na zawarcie przez rektora umów – porozumień o współpracy z następującymi zagranicznymi instytucjami naukowymi:

- ISARA-Lyon – Institut Supérieur d'Agriculture et d'Agroalimentaire Rhône-Alpes, Francja – współpraca w dziedzinie edukacji i badań naukowych,
- Université Henri Poincaré, Nancy-1, Francja – współpraca w dziedzinie badań naukowych oraz wymiany pracowników naukowych.

POSIEDZENIE SENATU W DNIU 31 MARCA 2006 R.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek o mianowanie prof. dr hab. Wojciecha Bartnika na stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze Inżynierii Wodnej.

Senat powołał pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia i powierzył tę funkcję dr hab. Andrzejowi Misztalowi.

Senat ustalił limity przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne na rok akademicki 2006/2007. Tegoroczna rekrutacja prowadzona będzie z uwzględnieniem deklaracji

kandydatów o wyborze specjalności, w granicach limitu przyjęć ustalonego dla danego kierunku studiów.

Projekt Statutu Akademii Rolniczej w Krakowie przedstawił przewodniczący Senackiej Komisji Statutowej prof. Bogusław Nowosad.

Senat pozytywnie zaopiniował zarządzenie przerw w funkcjonowaniu Uczelni w okresach: 31 lipca do 1 września oraz 27–29 grudnia 2006 r. zalecając zaplanowanie w tym czasie urlopów wypoczynkowych. Ponadto Senat zalecił wykorzystanie urlopów w dodatkowych dniach tj. 2 maja, 20 maja, 16 czerwca, 14 sierpnia 2006 r. w związku z układem kalendarza świąt w bieżącym roku. Mimo, iż zalecane są urlopy wakacyjne od 31 lipca do 1 września br. to dziekanaty, w których całe wakacje trwa rekrutacja na studia powinny w tym okresie funkcjonować.

Kanclerz mgr inż. Krzysztof Ziółkowski przedstawił informację o stanie realizacji projektu „Małopolski Centrum Monitoringu i Atestacji Żywności” w Balicach.

- Senat wyraził zgodę na sprzedaż:
- prawa własności zabudowanej działki nr 14/23 o pow. 2,2305 ha obr. 48 Kraków – Krowodrza,
 - lokali mieszkalnych położonych w Prusach dotychczasowym najemcom,
 - prawa własności działek położonych w Prusach celem poszerzenia drogi wojewódzkiej nr 776 na rzecz Województwa Małopolskiego.

Senat wyraził zgodę na zawarcie przez Rektora umowy-porozumienia o współpracy z Tatung University w Taipei, Tajwan – w dziedzinie badań naukowych, na okres od dnia podpisania do dnia 31 sierpnia 2008 r.

KRONIKA

PIERWSZA NA LIŚCIE FILADELFIJSKIEJ

Institut Informacji Naukowej z Filadelfii, USA (Institute for Scientific Information), publikuje okresowo wykaz światowych czasopism, które zamieszczają artykuły mające szczególną wartość poznawczą. Czasopisma te są indeksowane w bazie informacji naukowej Master Journal List, po polsku określanej jako Lista Filadelfijska. Wydawnictwa te corocznie ustalają tzw. Top Listy

najczęściej cytowanych artykułów w danym roku kalendarzowym.

W 2005 r. jedno z bardziej znaczących czasopism z zakresu endokrynologii zwierząt gospodarskich, a mianowicie Domestic Animal Endocrinology wydawane w USA, zamieściło na pierwszym miejscu artykuł pracownika naszej Uczelni – Pani **dr Doroty A. Zięby** z Katedry Hodowli Owiec i Kóz Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt. Dr D. Zięba wspólnie z M. Amstalden i G.L. Williams

z Texas A&M University w Teksasie w USA opublikowała w numerze 29, na stronach 169–185 pracę pt. „Regulatory role of leptin in reproduction and metabolism: A comparative review”.

Domestic Animal Endocrinology posiada bardzo wysoki, drugi wskaźnik oceniający jego wartość tj. tzw. Impact Factor (IF), który wyniósł w 2005 = 2.718.

STYPENDIA MINISTRA EDUKACJI I NAUKI W ROKU AKADEMICKIM 2005/2006

Zgodnie z Ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. najlepsi studenci studiujący w danej Uczelni mogą ubiegać się o przyznanie:

- a) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce,
- b) stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe.

W roku akademickim 2005/2006 trzech studentów AR otrzymało status stypendystów Ministra Edukacji i Nauki – dwie osoby otrzymały stypendium ministra za osiągnięcia w nauce i jeden student za wybitne osiągnięcia sportowe:

Stypendia otrzymali:

1. **Jolanta Ciombor** (Międzywydziałowe Studium Biotechnologii)
2. **Wojciech Czernicki** (Międzywydziałowe Studium Biotechnologii)
3. **Tomasz Filar** (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji)

Stypendium ministra przyznawane jest na 10 miesięcy. Aktualna jego stawka wynosi 1 300 zł miesięcznie. Warunkiem wypłaty stypendium jest posiadanie statusu studenta. W przypadku wcześniejszej obrony pracy stypendium ministra wypłaca się jednorazowo w wysokości skumulowanej.

DZIEŃ OTWARTY AKADEMII ROLNICZEJ

Marzec to miesiąc, który skłania maturzystów do myślenia nad dalszym kształceniem i wyborem kierunku studiów oraz uczelni. Co roku mury uczelni opuszcza grono absolwentów, których miejsce zajmowane jest przez licealistów chętnych rozpocząć studia wyższe. Nabór nowych kandydatów odbywa się w oparciu o różne zasady. Aby poinformować szerokie grono młodych ludzi o uczelni, jej władzach, wydziałach, kierunkach i specjalnościach oraz przedstawić działające tu organizacje studenckie w dniu **24 marca 2006 r.** na Wydziale Leśnym odbył się „Dzień Otwarty Akademii Rolniczej w Krakowie” zorganizowany przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów. Od godziny 9 rano do 14 po południu zainteresowani mieli okazję zapoznać się z ofertą

Akademii Rolniczej prezentowaną podczas ogólnego spotkania w auli Centrum Kongresowego, a później przy stoiskach poszczególnych Wydziałów, gdzie radą i pomocą służyli pracownicy i studenci AR.

Dzień Otwarty uroczystość rozpoczął JM Rektor Akademii Rolniczej w Krakowie prof. dr hab. Janusz Żmija, który przedstawił przyszłym studentom ogólne informacje nt. AR. Kolejno głos zabrał prorektor ds. dydaktycznych i studenckich prof. dr hab. Włodzimierz Sady, szczegółowo przedstawiając poszczególne wydziały i kierunki studiów. Następnie z tematu zreferowanego przez Pana Roberta Małacę z Działu Nauczania kandydaci mogli dowiedzieć się o formach pomocy materialnej, domach studenckich itp. Na koniec przedstawiciel URSS – Elżbieta Kornalska przedstawiła przyszłym studentom organizacje studenckie działające w Uczelni oraz formy zrzeszania się w nich.

Na „Dniu Otwartym” nie zabrakło obecności dziekanów oraz prodziekanów poszczególnych wydziałów. Otwarcie imprezy oraz prezentacji Akademii Rolniczej towarzyszyło Radio Kraków oraz Telewizja Kraków. Odwiedzający oprócz bezpośredniej, ustnej informacji mogli otrzymać szereg gadżetów i ulotek informacyjnych. Studenci często wykorzystywali atrybuty charakteryzujące wydziały, za pomocą których w ciekawy sposób prezentowali to, czym zajmują się na danym wydziale i kierunku studiów. Szczególną uwagę zwracały stanowiska Wydziału Leśnego, Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz Rolniczo-Ekonomicznej, które były oblegane przez zainteresowanych.

„Dzień Otwarty” danej uczelni może realnie wpłynąć na wybór uczelni wyższej i kierunku studiów. Wszystko to uzasadnia wysiłek poniesiony przez organizatorów i studentów, którzy w jak najlepszy sposób, prezentują i promują swoją uczelnię. Szczególne słowa uznania należą się koordynatorowi Dnia Otwartego – koleżance Jolancie Boreckiej, która wraz z Michałem Szandulą poprowadziła całą uroczystość.

*Elżbieta Kornalska
Karol Król*

„GRUPA 1, 2, 3 I CZTERY”

Czy podczas studiów można zdobyć doświadczenie zawodowe realizując własny projekt? Tak! I doskonałym dowodem na to jest grupa studentów z Akademii Rolniczej w Krakowie, która w tym roku współpracuje z Biurem Promocji Zawodowej AR przy organizacji III Targów Pracy AR. Czynnikiem inicjującym powstanie grupy był realizowany w tym roku po raz drugi konkurs „Cel-Menedżer” organizowany przez Kampanię Piwowarską S.A. oraz Stowarzyszenie SIFE Polska.

„Grupa 1, 2, 3 i cztery” tak dokładnie nazywa się zespół składający się z czwórki studentów: Hubert Więckowski –

student V roku Zarządzania i Marketingu, założyciel i koordynator grupy – działał jako wolontariusz, członek Koła Naukowego Rolników Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego (sekcja Zarządzania Zasobami Ludzkimi). W „Grupie” odpowiedzialny jest m.in. za kontakty z firmami i organizacjami szkoleniowymi. Zawsze uśmiechnięta Anna Ślęczka – studentka IV roku Zootechniki jest przewodniczącą Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej Uczelnianej Rady Samorządu Studentów. W projekcie odpowiedzialna jest za kontakt z firmami pośredniczącymi, które oferują wyjazdy i prace zagranicą. Karol Król – student III roku Zarządzania i Marketingu, członek Koła Naukowego Rolników (sekcja Ekonomiki Rolnictwa), człowiek „webmaster”, administrator wielu portali internetowych. W grupie odpowiada za stronę główną organizowanych imprez np. Targów Pracy (www.artargi.glt.pl), a także za plakaty i ulotki promujące. Piotr Jakubaszek – student V roku Zarządzania i Marketingu pogodny, zawsze gotowy porozmawiać i udzielić pomocy, mający głowę pełną pomysłów, odpowiada za kontakty z mediami.

Pracownik BPZ AR Pani Urszula Jabłońska-Korta zachęcała studentów do pracy przy realizacji projektów, których głównym celem jest umożliwienie studentom i absolwentom AR lepszego poznania rynku pracy. Projekty zakładają nie tylko spotkanie z poszczególnymi przedstawicielami przedsiębiorstw, ale także – tak istotne dla współczesnego studenta – możliwość zapoznania się z ofertą firm, które oferują wyjazdy i prace zagranicą. Jak wiadomo, dla wielu studentów tego typu forma pracy jest podstawą utrzymania się na studiach. W tym celu zorganizowane zostaną bezpłatne szkolenia i wykłady dla studentów. Nawiązano już współpracę z różnymi firmami, instytucjami i organizacjami, a także co najważniejsze studentami.

Hubert Włockowski

X OLIMPIADA JĘZYKA ANGIELSKIEGO DLA STUDENTÓW AKADEMII ROLNICZEJ W KRAKOWIE

W dniu 28 marca 2006 r. w Studium Języków Obcych odbyły się eliminacje pisemne X Olimpiady Języka Angielskiego. Do konkursu przystąpiło 115 studentów reprezentujących wszystkie kierunki i lata studiów w naszej Uczelni. Część ustna konkursu, będąca finałem Olimpiady odbyła się 4 kwietnia 2006 r. Do części finałowej zakwalifikowanych zostało 14 osób.

Zadania konkursowe obu części zostały opracowane przez zespół anglistów Studium na poziomie C1 (kryteria przyjęte przez Radę Europy), czyli poziomem odpowiadającym egzaminom CAE organizowanym

przez British Council lub TELC C1 firmowanym przez ICC z siedzibą we Frankfurcie n/ Menem.

Decyzją jury laureatami X Olimpiady Języka Angielskiego zostały następujące osoby:

I miejsce – **Dagmara Turek**, II r. Wydz. Rol.-Ekonomiczny

II miejsce – **Edyta Resiula**, I r. Wydz. Inżynierii Środowiska i Geodezji

III miejsce – **Marek Krawiel**, II r. Wydz. Leśny

IV miejsce – **Katarzyna Żelazny**, II r. Wydz. Ogrodniczy

V miejsce – **Ewa Baran**, I r. Wydz. Rol.-Ekonomiczny

VI miejsce – **Małgorzata Pietrzak**, IV r. Wydz. Ogrodniczy

VII miejsce – **Mikołaj Grabka**, II r. Wydz. Ogrodniczy

VIII miejsce – **Natalia Szczesiul**, I r. Międzywydziałowe Studium Biotechnologii

oraz

IX miejsce – **Katarzyna Budzisz**, I r. Międzywydziałowe Studium Biotechnologii

X miejsce – **Agnieszka Piech**, I r. Wydz. Rol.-Ekonomiczny

XI miejsce – **Karolina Szkabar**, I r. Wydz. Technologii Żywności

XII miejsce – **Lukasz Kowalczyk**, I r. Wydz. Leśny

XIII miejsce – **Krzysztof Tański**, II r. Wydz. Leśny

XIV miejsce – **Agnieszka Sitarz**, I r. Wydz. Rol.-Ekonomiczny

Wszyscy finaliści wykazali się dużą znajomością języka angielskiego, niejednokrotnie wzbudzając zachwyt egzaminatorów płynnością wypowiedzi, a także dużą znajomością poruszanych tematów.

Olimpiady językowe organizowane przez Studium Języków Obcych od 22 lat są stałym elementem wzbogacającym proces dydaktyczny. Cieszą się one dużą popularnością, czego dowodem jest rekordowa liczba 115 studentów biorących udział w tegorocznych zmaganiach.

Olimpiady mają charakter cykliczny – odbywają się corocznie i wymiennie: olimpiady z języka angielskiego i z języka niemieckiego.

mgr Stefan Załucki

FESTIWAL BAKTERII

Festiwal Bakterii to przedsięwzięcie przygotowywane w szkołach podstawowych i gimnazjalnych przez studentów Międzywydziałowego Studium Biotechnologii Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, a zarazem członków Koła Naukowego Biotechnologów „Helisa” przy Akademii Rolniczej.

Idea zorganizowania festiwalu pojawiła się w kwietniu 2005 roku, wkrótce po odnowieniu działalności Koła Naukowego Biotechnologów „Helisa”. Pomysłodawcami

projektu byli członkowie Koła. Pierwszy pokaz festiwalowy odbył się 20 maja 2005 roku w Zespole Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych nr 3 w Krakowie. Kolejne edycje festiwalu miały miejsce w 2006 roku: 31 marca studenci przygotowali pokaz w Zespole Szkół Gminnych w Nieszkwicach Wielkich, natomiast 7 kwietnia w Zespole Szkół Gminnych w Pogwizdowie.

W jednej edycji festiwalu bierze udział kilkunastu studentów. Mogą być to studenci wszystkich lat studiów. Podczas festiwalu studenci pracują w dwu- lub trzyosobowych zespołach, z których każdy przygotowuje i przedstawia osobny temat. Tematyka prezentacji oraz sposób przekazywania informacji dostosowane są do wieku uczniów. Uczniowie zaznajamiają się z budową zewnętrzną i wewnętrzną takich drobnoustrojów, jak bakterie, wirusy oraz grzyby. Poznają ich znaczenie pozytywne (produkcja żywności i farmaceutyków) i negatywne (choroby wywoływane przez drobnoustroje). Dowiadują się, jakie są środowiska bytowania poszczególnych grup mikroorganizmów. Studenci omawiają także budowę mikroskopu świetlnego oraz zasady mikroskopowania. Tłumaczą również, w jaki sposób prowadzone są hodowle drobnoustrojów na podłożach mikrobiologicznych.

Wygłaszane prelekcje poparte są planszami i prezentacjami multimedialnymi przygotowywanymi samodzielnie przez studentów. Dzięki wykorzystaniu technologii

multimedialnych możliwe jest zapoznanie uczniów ze zdjęciami mikroorganizmów otrzymywanymi przy użyciu mikroskopu elektronowego. Doskonałym uzupełnieniem przedstawianych informacji są makroskopowe oraz mikroskopowe obserwacje kolonii drobnoustrojów. Pomocne naukowe wykorzystywane podczas festiwalu (mikroskop świetlny, preparaty mikroskopowe, hodowle drobnoustrojów, sprzęt multimedialny) udostępniane są przez pracowników Uczelni.

Ciekawym dodatkiem do festiwalowych pokazów jest płyta CD zawierająca zdjęcia z festiwalu oraz krótkie informacje na temat KNB "Helisa", Międzywydziałowego Studium Biotechnologii oraz Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie. Płyta taka przekazywana jest placówce, w której odbył się festiwal.

Festiwal Bakterii to, dzięki wyjściu poza podręcznikowe schematy, doskonała okazja przybliżenia uczniom szkół podstawowych i gimnazjalnych tematyki z dziedziny mikrobiologii oraz zainteresowania ich biologią. Jednocześnie, studentom Międzywydziałowego Studium Biotechnologii daje on możliwość przedstawienia niektórych zagadnień, którymi zajmuje się biotechnologia.

Ewa Budzyn-Urban
Monika Gryzełko

FUNDACJA AKADEMII ROLNICZEJ

Dnia 9 kwietnia 2006 r. został podpisany Akt Notarialny ustanowienia Fundacji pod nazwą „Fundacja Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie”. Będzie ona działać na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach oraz postanowień Statutu Fundacji Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie. Fundacja została powołana w celach:

- wspierania inicjatyw podnoszących poziom oświaty i agrokultury wsi,
- udzielania wsparcia finansowego studentom Akademii Rolniczej im. Hugona Kollątaja w Krakowie,

- inicjowania i wspierania działań zmierzających do podnoszenia poziomu rozwoju intelektualnego młodzieży pochodzącej ze wsi i z małych ośrodków miejskich.

- Fundacja realizować będzie swoje cele poprzez:
- organizowanie i finansowanie szkoleń, kursów, sympozjów i wykładów związanych z rozwojem oświaty i agrokultury na wsi,
 - finansowanie wydatków związanych z nabywaniem książek, fachowej prasy, pomocy szkolnych i programów komputerowych oraz aparatury do badań naukowych i dydaktyki,
 - dofinansowanie i finansowanie stypendiów,
 - pokrywanie kosztów związanych z praktykami wakacyjnymi krajowymi i zagranicznymi.

MPM

ZAPOWIEDZI

FESTIWAL NAUKI W KRAKOWIE

15–20 maja br. odbędzie się kolejna edycja Festiwalu Nauki w Krakowie, w którym obok innych uczelni uczestniczy również Akademia Rolnicza. Program tegorocznej prezentacji Akademii Rolniczej zapowiada się bardzo ciekawie. Szczegóły znajdziecie Państwo na stronie internetowej: www.festiwalnauki.krakow.pl

Skrót programu AR:

Występy

17 maja, godz. 19.00 (środa) – Aula „Florianka”, ul. Basztowa 8
Koncert galowy Chóru Akademii Rolniczej w Krakowie

18 maja godz. 13.00 (czwartek) – scena na placu Rynku Głównego
Zespół Sygnalistów Myśliwskich Wydziału Leśnego AR „Hagard”

19 maja godz. 13.00 (piątek) – scena na placu Rynku Głównego
Studencki Zespół Góralski „Skalni” Akademii Rolniczej

Panele dyskusyjne, seminaria, wykłady

- „Wlecznie głodny chemik – czyli chemia żywności na wesolo”
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny, Al. Mickiewicza 21, 16 maja, godz. 17⁰⁰, s. B – prowadzenie: dr Andrzej Danel, dr Paweł Szlachcic
- „Piekielna galeria – czyli świat trucizn nieorganicznych”
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny – Al. Mickiewicza 21, 17 maja, godz. 9⁴⁵, s. A – prowadzenie dr Andrzej Danel, dr Paweł Szlachcic
- Seminarium pt. „Wszystkie zwierzęta duże i małe”
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, Al. Mickiewicza 24, 17 maja godz. 10⁰⁰–13⁰⁰, sala 125
- Konferencja naukowa (panel dyskusyjny) pt. „Problemy zieleni miejskiej”
prowadzenie prof. Kazimierz Wiech – Centrum Kongresowe 17 maja godz. 11⁰⁰–14⁰⁰ (środa), tematy: „Mikoryza – luksus, czy konieczność”, „Szrotówek kasztanowczowiaczek – kto następny”

Buletyn Informacyjny AR w Krakowie

- prof. Halina Gambuś „**Nowe możliwości produkcyjne pieczywa dietetycznego**” – 17 maja, godz. 10⁰⁰, Wydział Technologii Żywności, ul. Balicka 104, s. 2
- dr hab. Grażyna Jaworska – „**Związki biologicznie czynne w surowcach roślinnych**” – 17 maja, godz. 11¹⁵, Wydział Technologii Żywności, ul. Balicka 104, s. 2

Prezentacje w namiocie 18–20 maja

- ekspozycja roślin uprawnych i przyprawowych (fioletowe ziemniaki – czy są jadalne?)
- „polski żeń-szeń” – „cytrus północy” czyli słonecznik bulwiasty – topinambur, zboża uprawiane w epoce kamienia a współcześnie
- czym oddycha Kraków – wyniki analizy mikrobiologicznej powietrza oraz pokaz preparatów mikrobiologicznych i hodowli drobnoustrojów
- naturalni sprzymierzeńcy człowieka w walce ze szkodnikami – prezentacja organizmów drapieżnych
- mały wegetarianie – pokaz wybranych szkodników roślin uprawnych
- ekspozycja drobnych zwierząt inwentarskich i laboratoryjnych w klatkach (króliki, szynszyle, tchórze hodowlane, nutrie),
- ekspozycja owcy z jagniętami na zadaszonym stanowisku,
- ekspozycja zwierząt hodowanych amatorsko w terrariach (pajaki, węże),
- porady weterynaryjno żywieniowo-hodowlane udzielane przez pracowników Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt
- GPS – pokaz nawigacji satelitarnej pojazdów ulicami Krakowa
- prezentacja dawnych i współczesnych instrumentów geodezyjnych, pomiary: wysokości Kościoła Mariackiego (różnic wysokości pomiędzy Kościołem Mariackim i Wieżą Ratuszową, różnic wysokości pomiędzy dużą i małą wieżą Kościoła Mariackiego);
- sprawdzian – czy nadajesz się na geodetę: czy masz dobre oko, czy masz metr w kroku, czy dobrze wyglądasz w geodezyjnym stroju
- prywatna życie ptaków
- pokarm ptaków – oznaczanie składu pokarmu ptaków
- ekspozycje zoologiczne ptaków i ssaków
- bilans wody w lesie
- „Trudny orzech do zgryzienia”
- podłoże – na czym jeszcze można uprawiać rośliny
- otrzymywanie paliwa z rzepaku
- ogniwa paliwowe – jak z wody powstaje prąd elektryczny
- biomasę jako paliwo alternatywne
- degustacja wybranych produktów spożywczych piekarskich i owocowo-warzywnych
- popularyzacja zasad zdrowego żywienia: prezentacja materiałów o dietach odchudzających, pomiar współczynnika BMI oraz tkanki tłuszczowej, prezentacja multimedialna
- instrumentalne badania tekstury produktów spożywczych
- test na daltonizm smakowy
- „Co mieszka w jogurcie” – prezentacja mikroskopowo-komputerowa,
- roślinne kultury *in vitro*

Prezentacje multimedialne

- zielone mosty, koniecznym elementem infrastruktury drogowej
- wypalanie traw-oddziaływanie na środowisko
- model przydomowej oczyszczalni ścieków z plexiglasu
- warunki hydrauliczne przepływu wód katastrofalnych w rzekach i potokach górskich o dużym spadku
- GPS – przyjdź i zobacz jak to działa
- fotogrametria – portret Ziemi

Dodatkowo Dni otwarte stacji doświadczalnych WHiBZ w dniach 15–17 maja.

Zwiedzanie laboratoriów Wydziału Agrotechnologii (ul. Balicka 104): alternatywnych źródeł energii, paliw rzepakowych, fotoptycznych, wytrzymałościowych materiałów biologicznych

SPOTKANIE Z RYNKIEM PRACY

Biuro Promocji Zawodowej Akademii Rolniczej w Krakowie zaprasza studentów i absolwentów na majowe szkolenia zorganizowane w ramach cyklu „Spotkanie z rynkiem pracy”. W ramach pięciogodzinnych szkoleń poruszone zostaną takie zagadnienia jak autoprezentacja, zasady sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz negocjacje i obsługa klienta. Zajęcia zostaną poprowadzone w formie warsztatów. W programie przewidziane są również zabawy integracyjno – motywacyjne, które pozwolą poznać swoje mocne i słabe strony. Ukończenie szkoleń potwierdzać będą certyfikaty wydawane przez BPZ.

W 100-LECIE URODZIN PROFESORA JÓZEFA KUBICY

18 maja br. w 100-lecie urodzin prof. dr Józefa Kubicy – pierwszego rektora Wyższej Szkoły Rolniczej Akademii Rolniczej w Krakowie, na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym odbędzie się konferencja naukowa pt. „Gospodarka Regionalna ze szczególnym uwzględnieniem obszarów górskich”. Podczas uroczystości, które będą miały miejsce w Collegium Godlewskiego zorganizowana zostanie wystawa dorobku Profesora.

OGÓLNOUCZELNIANA SESJA KÓŁ NAUKOWYCH

W dniu 1 czerwca 2006 r. w Centrum Kongresowym AR odbędzie się Ogólnouczelniana Sesja Kół

Naukowych. Jednocześnie kół naukowych, działających w naszej Uczelni zaprezentuje 32 referaty, które zostały wyłonione spośród 108 przedstawionych na wydziałowych sesjach kół naukowych. W sesji wezmą udział także delegacje kół naukowych m.in. Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Akademii Rolniczej w Lublinie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

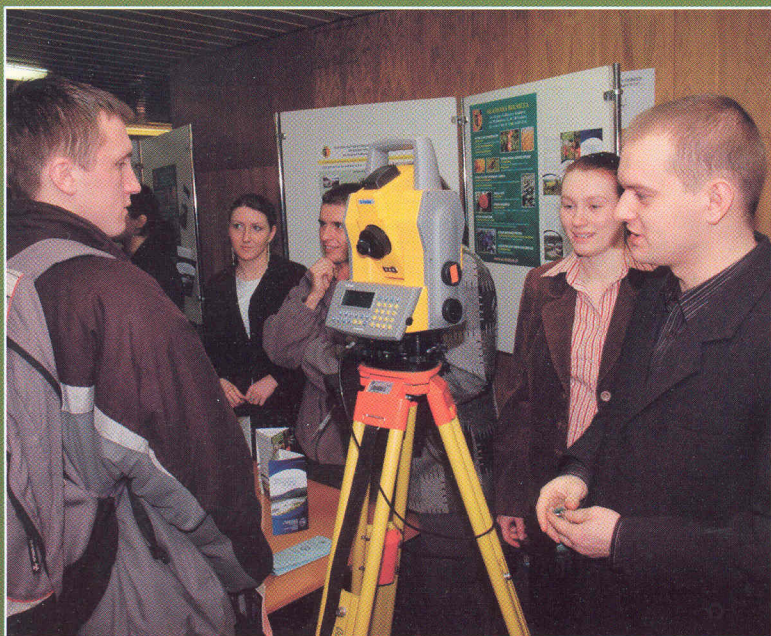
DNI OWADA

Wydział Ogrodniczy zaprasza na kolejne „Ogólnopolskie Dni Owada” organizowane w dniach 2–4 czerwca br. Szczegóły na stronie internetowej www.ar.krakow.pl.

„I WARSZTATY BIOTECHNOLOGICZNE AKADEMII ROLNICZEJ W KRAKOWIE”

W dniach 8–9 czerwca br. odbędzie się spotkanie naukowe – „I Warsztaty Biotechnologiczne Akademii Rolniczej w Krakowie” zorganizowane przez Międzywydziałowe Studium Biotechnologii. Warsztaty poświęcone będą omówieniu roli biotechnologii w rozwoju nauk rolniczych, prezentacji osiągnięć z tej dziedziny pracowników związanych z MSB oraz perspektywom doskonalenia procesu kształcenia studentów w tym zakresie. Spotkanie odbędzie się w Lanckoroniu. Przewiduje się udział pracowników naukowych związanych z procesem dydaktycznym na kierunku biotechnologia, studentów i absolwentów oraz przedstawicieli firm biotechnologicznych Alletech i Pioneer.

Dzień Otwarty Akademii Rolniczej w Krakowie

Książki, podręczniki, skrypty...
autorstwa pracowników naukowych Akademii Rolniczej

Akademia Rolnicza
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Agricultural University of Krakow

